

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování kultury ve vybraných obcích

Financing of Culture in the Selected Municipalities

Student: Lucie Šmidová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Šmidová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Financování kultury ve vybraných obcích**
Financing of Culture in the Selected Municipalities
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Financování kultury a hospodaření obcí
 3. Analýza financování kultury vybranými obcemi
 4. Zhodnocení financování kultury ve vybraných obcích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

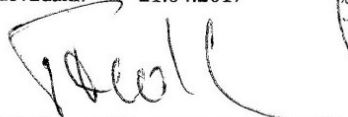
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2015*. Praha: Acha obec účtuje, 2014. 249 s. ISBN 978-80-905420-2-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

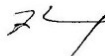
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 21. 4. 2017,

Lucie Šmídová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu doc. Ing. Petru Tománkovi, CSc za odborné vedení, za jeho ochotu, cenné informace a čas, který mi věnoval. Dále děkuji své rodině, mému příteli a kamarádům za neustálý optimismus při psaní diplomové práce.

Bc. Lucie Šmidová

Obsah

1.	ÚVOD.....	5
2.	FINANCOVÁNÍ KULTURY A HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	7
2.1.	Principy financování kultury	9
2.1.1.	Financování kultury z veřejných rozpočtů	12
2.1.2.	Veřejná podpora kultury v České republice	14
2.1.3.	Programy na podporu kultury EU	20
2.2.	Státní kulturní politika České republiky	21
2.3.	Multiplikační efekty z kultury	22
2.4.	Charakteristiky rozpočtů obcí.....	23
3.	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ KULTURY VYBRANÝMI OBCEMI.....	29
3.1.	Financování kultury obcemi ČR.....	29
3.2.	Financování kultury ve vybraných obcích.....	29
3.2.1.	Město Veselí nad Moravou.....	31
3.2.2.	Město Kyjov	32
3.2.3.	Kulturní organizace působící ve Veselí nad Moravou	33
3.2.4.	Kulturní organizace působící v Kyjově	35
3.2.5.	Sponzorství v obcích	36
3.3.	Analýza rozpočtů vybraných obcí	37
4.	ZHODNOCENÍ FINANCOVÁNÍ KULTURY VE VYBRANÝCH OBCÍCH	46
4.1.	Srovnání financování.....	46
4.1.1.	Srovnání financování mezi vybranými obcemi	46
4.1.2.	Srovnání financování v rámci České republiky.....	52
4.2.	Ověření hypotézy.....	57
5.	ZÁVĚR.....	58
	Seznam zdrojů	60

Seznam obrázků	63
Seznam grafů a tabulek	64
Seznam zkratek	65
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce.....	66
Seznam příloh.....	67
Příloha č. 1: Přijaté dotace vybraných obcí.....	69
Příloha č. 2: Tabulkové přehledy	70

1. ÚVOD

Obsahem této diplomové práce je popis způsobu financování kultury obcemi a náhled do konkrétních rozpočtů dvou obcí České republiky. Pro tyto účely byly vybrány obce Veselí nad Moravou a Kyjov. Tyto obce byly vybrány z několika důvodů, mezi nejdůležitější patří to, že pocházejí ze stejného kraje a mají téměř stejnou velikost, jak z hlediska území, tak i podle počtů obyvatelstva.

Kultura má v tomto regionu velký význam nejen v oblastech známých z každodenního života, jako jsou kina nebo divadla, ale zaměřují se i na specifické odvětví, kterými jsou folklór, vinařství a tradiční řemeslo. Místní obyvatelé stále dodržují tradice, které mají počátky v daleké historii. Ať už jsou to pro každé město specifické hody spojené s masopusty, kterým se lidově říká fašanky, tradiční stavění a kácení máje nebo košty vín s cimbálovým doprovodem. A právě díky zájmu obyvatel v této specifické oblasti kultury mohou být financovány některé činnosti a akce, jelikož se sami podílejí na zakládání spolků a příspěvkových organizací, které se na tuto oblast zaměřují.

Samotná činnost obyvatel však často nestačí k realizování všech činností a proto je zde zapotřebí pomoc od státu či kraje, která nemusí být jen finanční v podobě různých dotací a grantů, ale například i na základě vlastní reprezentace kraje v médiích, čímž přitahuje turisty a sponzory nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

Cílem práce je srovnání a zhodnocení financování kultury nejen v rámci vybraných obcí, ale i v rámci celé České republiky.

V teoretické části práce jsou popsány obecné principy a způsoby financování kultury používané v České republice, ale také formy podpory kultury Evropské Unie. Jsou zde uvedeni hlavní aktéři v této oblasti a jejich hlavní činnosti umožňující realizaci různých kulturních činností. Důležitou roli zde hraje Ministerstvo kultury ČR a státní kulturní politika, která chápe kulturu jako veřejný zájem či statek, který je potřeba neustále rozvíjet. Dále se práce zabývá obecnou charakteristikou rozpočtů obcí a rozbořem rozpočtové skladby, zejména odvětvovým tříděním výdajů na kulturu a popisem jednotlivých paragrafů, jejichž rozdělení je pak názorově ukázáno na konkrétních výdajích vybraných obcí.

Praktická část práce se zaměřuje na analýzu financování kultury obcemi v ČR. Je zde uvedena základní charakteristika vybraných obcí a kulturních organizací působících v nich, kdy se většinou jedná o příspěvkové organizace. Dále se práce zaměřuje na konkrétní činnosti

vybraných obcí, zejména na rozbor jejich rozpočtů a způsob hospodaření. Každá obec by měla ve svém vlastním zájmu rozvíjet kulturní podvědomí a podporovat rozvoj kultury, což provádět různými způsoby, například poskytováním finančních prostředků jak jednotlivcům, tak i organizacím či zakládáním vlastních sdružení. Různé formy podpory kultury jsou uvedeny i na příkladech vybraných obcí.

Pro účely srovnání financování mezi obcemi je použita statistická metoda korelace časových řad dvou ukazatelů, která ověřuje hypotézu, že objem celkových výdajů rozpočtů obcí má vliv na velikost výdajů na kulturu těchto obcí.

V závěru práce je provedeno zhodnocení financování kultury z různých pohledů, zejména pomocí srovnávání výdajů na kulturu vybraných obcí s celou Českou republikou a Jihomoravským krajem. Jihomoravský kraj je pak samostatně porovnáván s ostatními kraji.

2. FINANCOVÁNÍ KULTURY A HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Kultura ve svém nejširším pojetí představuje smíšený kolektivní statek, na jehož trvalé produkci a spotřebě má kulturně vyspělý stát zájem, avšak jeho rozsah a skladbu přímo neurčuje. To znamená, že část nákladů na jeho pořízení financuje příslušný občan, či spotřebitel a zbylá část je financována v rámci výdajů z veřejných rozpočtů (Peková, 2008).

Rozsah produkovaných kulturních činností a dalších kulturních produktů je v současnosti stále větší a vzhledem k technickému pokroku a celkovému rozvoji společnosti i kvalitnější. To s sebou přináší zvýšené nároky na objem vynakládaných finančních prostředků pro tuto oblast. V zájmu všech úrovní veřejné správy je vytvářet co nejlepší podmínky pro realizaci kulturních statků, jelikož kvalitní kulturní činnosti a produkty patří mezi *pozitivní externality* (Peková, 2008).

Úloha občana při financování kultury

O rozsahu financování kultury rozhoduje zejména společenský zájem na produkci těchto statků. Z hlediska financování kultury z veřejných rozpočtů jde o to, kolik chce občan z vlastní vůle dát na umění, památkovou péči, vědu a ostatní významné složky kultury. Problémem je zjistit konkrétní preference občanů. Správce příslušné rozpočtové kapitoly na příslušné vládní úrovni na základě politického rozhodnutí musí při realizaci všech finančních toků konkrétně rozhodnout:

- kolik prostředků je třeba zajistit v daném čase,
- priority použití těchto prostředků z hlediska druhů produkovaných kulturních statků
- komu a jakým způsobem a za jakých podmínek budou určité finanční prostředky poskytnuty,
- jakými mechanismy budou prostředky poskytnuty,
- jak bude zajištěna maximální efektivnost vydaných prostředků aj. (Peková, 2008).

O velikosti spotřeby kulturních statků se v podstatě rozhoduje na trhu, to znamená, že občan sám rozhoduje, jaké množství, jak kvalitní a v které době od kterého producenta bude spotřebovávat. Jako čisté veřejné statky tedy mohou mít kulturní produkty spotřebu *automatickou* (např. péče o kulturní památky), nebo *fakultativní* (např. využívání rozhlasu či televize) (Peková, 2008).

Druhy kulturních statků

V oblasti kultury se produkují všechny základní typy statků, jsou to tedy:

- *veřejné statky* – běžně se pro jejich spotřebu uplatňují stejné znaky jako pro ostatní veřejné statky, tj. nevylučitelnost ze spotřeby, nedělitelnost a nulové mezní náklady na spotřebu každého dalšího spotřebitele,
- *smíšené veřejné statky* – lze je rozdělit podle jejich vlivu na počet občanů na *národní* (mají maximálně široký vliv na nejširší vrstvy národa) a *lokální* (mají omezený okruh obyvatel). Patří sem například prohlídka státního hradu, na jehož udržování přispívá stát,
- *privátní statky* – je to např. zakoupené umělecké dílo soukromým subjektem za tržní cenu (Peková, 2008).

Užitná hodnota kulturních statků

Základ ekonomické hodnoty kulturní statků tvoří jejich *vzácnost a užitná hodnota*. Zvláštností hodnoty kulturních statků je to, že je velmi náročné stanovit užitnou hodnotu daného statku. O kulturních statcích platí, že je velký rozdíl v užitné hodnotě určitého statku pro různé spotřebitele. Velmi zde záleží na celkovém profilu návštěvníků (Peková, 2008).

Vzhledem k potřebě poměrně vysoké kvalifikace nutné pro posouzení užitné hodnoty dané kulturního statku, dochází velmi často k extrémům při financování produkce příslušných kulturních zařízení. Některé kulturní statky jsou proto nedoceňovány nebo naopak přeceňovány (Peková, 2008).

Řešení spočívá v tom, že ty kulturní statky, o jejichž spotřebu je velký zájem, jsou zařazeny mezi *statky privátní*, neboli *tržní*, což znamená, že na ně nejsou poskytovány finanční a jiné prostředky z veřejných rozpočtů. Vztah veřejných rozpočtů ke kulturním statkům je různý, mohou buď propagovat zvýšený podíl na jejich financování, nebo mohou zastávat opačný názor, že se na nákladech produkce těchto statků mají maximálně podílet konkrétní občané – spotřebitelé (Peková, 2008).

2.1. Principy financování kultury

Obečné principy financování kultury lze rozdělit na *základní*, které jsou nezbytné pro realizaci kulturního sektoru a dále na *alternativní*, které plní spíše doplňkovou, ale neméně důležitou funkci v oblasti kultury. Předmět financování kultury zahrnuje:

- kulturní statky (muzea, galerie, památky),
- umění (výstavní činnost, divadlo, hudba),
- vydavatelská činnost,
- filmová tvorba,
- kina,
- rozhlas,
- televize,
- věda a výzkum,
- zahraniční kulturní vztahy,
- zájmová činnost v kultuře,
- správa v oblasti kultury.

Způsoby financování kultury

Existují tři základní způsoby financování kulturního sektoru, přičemž každý z nich funguje na základě svých specifických institucí a mechanismů. Jde o financování vládními prostředky, tržními prostředky a prostřednictvím třetího sektoru.

Financování vládními prostředky je založeno na dotacích a grantech poskytované takovým kulturním organizacím a institucím, které splňují požadavky vypsane danou vládou a které vykazují stanovené žádoucí aktivity. Chce-li taková instituce získat prostředky z vládních rozpočtů, musí se přizpůsobit daným centralizovaným nárokům (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Financování tržními prostředky zahrnuje finance získané díky vlastním aktivitám dané organizace, získávání prostředků na trhu tedy vyžaduje zcela jiné strategie než žádání o státní finance. Tento obnos zahrnuje i produkty prodané v rámci sponzorských výměnných transakcí (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Financování prostřednictvím třetího sektoru je tvořen individuálním dárcovstvím či dárcovstvím v soukromé sféře. Nepatří sem pouze finanční pomoc, ale i věnovaný čas či práce daných subjektů bez požadované odměny. Funkci mecenášství, které je tradičně

zakotveno v evropské kultuře, dnes plní nadace. Třetí sektor se zdá být v dnešní době v Evropě na vzestupu, a to především v anglosaské tradici (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Lze tedy hovořit o veřejné a soukromé podpoře. Veřejnou podporu umění a kultury můžeme rozdělit na přímou a nepřímou. *Veřejná přímá podpora* je poskytována centrálními a lokálními vládami a jejich finanční prostředky na podporu kultury vychází z několika *základních zdrojů*:

- prostředky municipálních rozpočtů,
- státní rozpočet,
- granty a dotace Ministerstva kultury ČR,
- státní fond kultury,
- státní fond kinematografie,
- zdroje EU (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Veřejná nepřímá podpora zahrnuje daňové úlevy pro dané kulturní instituce. Je založena na speciálních legislativních opatřeních, zajišťujících zvláštní zdroje prostředků pro kulturu. *Soukromá podpora* je pro kulturní sektor zprostředkována neziskovými organizacemi, privátními firmami a individuálními dárci (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Alternativní způsoby financování kultury

Vedle výše zmíněných základních způsobů financování můžeme rozlišovat dvě základní alternativy pro podporu kulturního sektoru, jedná se o dárcovství a sponzoring. Mezi další podpory patří například organizovaný fundraising, kurátorství a dobrovolnictví.

Podstatou *dárcovství* je věnování materiální pomoci bez zpětné materiální či nemateriální odměny vyjma osobního uspokojení a zvýšení občanského sebevědomí dárce.

Sponzorství je podpora převážně neziskové akce, osoby nebo organizace formou finančního příspěvku případně nefinanční podpory. Sponzor poskytuje finance nebo jiné prostředky a za to dostává protislužbu. Sponzorský příspěvek je tedy *dar s protiplněním*. Často se vztahy mezi sponzorem a příjemcem příspěvku uzavírají na základě *smlouvy o reklamě*, kde nezisková organizace vykáže činnosti směřující k naplnění marketingových cílů sponzora. Dárce v tomto případě podporuje cizí organizaci ve vazbě na výhody pro vlastní firmu. Sponzorství

se tedy od dárcovství liší tím, že je založeno na poskytování propagačních a reklamních služeb neziskovou organizací sponzorovi (Vladimír Matula, 2016).

V praxi ČR se vyskytuje též pojem „*sponzorský dar*“. Pokud je vztah upraven smlouvou, která neobsahuje poskytnutí protislužby, jedná se z daňového hlediska o dar. Na druhou stranu, kdy je vztah upraven smlouvou zahrnující protislužbu, zpravidla smlouvou o reklamě, spolupráci nájmu plochy, apod. jde o sponzoring, teda z hlediska daní víceméně běžný vztah platby za poskytnutou službu (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Sponzor v tomto případě nepřímou financuje a podporu kulturu a může si díky tomu od základu daně z příjmů odečíst dary, tj. bezúplatná plnění, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1000 Kč (Vladimír Matula, 2016).

Organizovaný Fundraising lze označit jako systematickou činnost zahrnující získávání peněz z nadací, grantů a programových dotací na provoz příslušné organizace. Organizacemi financovanými fundraisingem bývají zpravidla nevládní neziskové organizace, rozpočtové nebo příspěvkové organizace, mikroregiony, obce kraje, církve, v některých státech i politické strany a kampaně, což je typické pro USA či Velkou Británii a v neposlední řadě jsou to i podnikatelské subjekty poskytující veřejně prospěšnou službu. Oslovenými dárci mohou být jednotlivci, firmy, nadace, státní úřady, orgány místní nebo krajské samosprávy, orgány EU. V rámci fundraisingu lze také pořádat benefiční akce, prodávat určité výrobky nebo služby nebo organizovat shromáždění přátel, jejichž členové pravidelně přispívají na činnost podporované organizace. V širším slova smyslu se fundraisingem rozumí i získávání finančních zdrojů od investorů na akciovém nebo dluhopisovém trhu. Člověk, který se zabývá fundraisingem, se označuje jako fundraiser, bývá kmenovým zaměstnancem organizace nebo externistou (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Kurátorství je pojem, který se v kultuře uplatňuje především v oblasti výtvarného umění. Pracovní náplň kurátora není jednoznačně stanovena, jedná se o komplexní systém péče o daný kulturní statek či celého souboru statků, který zahrnuje jeho uchování, ochranu a propagaci pomocí socializace a prezentace na základě původní kurátorské koncepce až po fundraising, kulturní publicistiku, kritiku a další (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

Dobrovolnictví je společenskou institucí, kde dobrovolník vykonává pracovní činnost ve prospěch druhé osoby či instituce bez nároku na odměnu. Dobrovolnictví je součástí

základních tradičních pilířů neziskového sektoru a otevřené občanské společnosti. Dobrovolník pracuje na základě příkazu druhé osoby a jejich vzájemný vztah je smluvně a právně upraven, nikoliv podle zákoníku práce, ale na základě občanského zákoníku (Financing the arts and culture in the European Union, 2006).

2.1.1. Financování kultury z veřejných rozpočtů

V rámci rozpočtů municipalit se vychází hlavně ze zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.), podle kterého obec při výkonu samostatné působnosti zabezpečuje také kulturní rozvoj pro obyvatele svého územního obvodu a uspokojuje potřeby svých občanů zřizováním, správou a provozem příslušných kulturních zařízení (Peková, 2008).

Mezi základní předpoklady uskutečňování aktivit municipální kultury patří to, aby občané daných obcí měli potřebu místní kultury, a není rozhodující, zda jsou přímo jejími tvůrci. Dalším důležitým předpokladem pro rozvoj a existenci místní kultury je, aby občané měli přiměřené množství finančních prostředků, aby se mohli svou účastí podílet na hrazení výdajů vznikajících při realizaci kulturních činností (Peková, 2008).

V rámci každoročního sestavování a schvalování patří mezi úkoly municipálních vlád rozhodnout, které druhy kulturních činností a v jakém rozsahu se budou provozovat a jaká se předpokládá finanční účast rozpočtu obce. Vzhledem ke značné odlišnosti podmínek obcí a z hlediska jejich vybavenosti kulturními zařízeními a existenci různých kulturních objektů nejsou stanovena žádná pravidla, které kulturní akce, či zařízení má příslušná obec podporovat více nebo méně (Peková, 2008).

Mezi *argumenty* pro financování kultury z veřejných zdrojů patří:

- trh nerespektuje tzv. vnitřní hodnotu, kterou kulturní statky mohou přinášet spotřebitelům i jejich producentům. Proto produkci, oceňování a distribuci kulturních statků nelze svěřit pouze trhu, neboť trh využívá dané statky hlavně k produkci maximálního zisku,
- trh dále nedokáže zabezpečit neziskovou produkci příslušných kulturních statků v dostatečném množství, kvalitě a čase,
- v neposlední řadě je to důvod vzniku pozitivních externalit. Je v zájmu společnosti produkci i spotřebu kulturních statků podporovat a tím zlepšovat celkové sociální a ekonomické poměry ve společnosti (Peková, 2008).

V rámci regionů (krajů, obcí) jsou v současné době v ČR financována zejména tato kulturní zařízení: knihovny, muzea, galerie, divadla, kulturní domy aj.

Rozdělení zdrojů podle způsobu poskytované podpory

Podle způsobu, jakým jsou příslušné podpory na produkci kulturních statků produkovány, se rozdělují na přímé a nepřímé. Mezi základní zdroje *přímé podpory* patří:

- prostředky od ziskových subjektů,
- prostředky z veřejných rozpočtů,
- prostředky z vlastní činnosti,
- příspěvky od nadací, fondů, loterií,
- donátorství a sponzorství,
- výnosy veřejných sbírek aj. (Peková, 2008).

Mezi zdroje *nepřímé podpory* produkce kulturních statků pak patří:

- daňové úlevy pro neziskové organizace, produkující kulturní statky, jako jsou např. nadace,
- daňové úlevy pro umělce a umělecké instituce (Peková, 2008).

Z veřejných rozpočtů bylo v roce 2014 věnováno na kulturu téměř 35,9 mld. Kč, což představovalo 2,15 % veřejných rozpočtů. Tato částka představuje konsolidované provozní a investiční výdaje organizačních složek státu, územních samosprávných celků a státních mimorozpočtových fondů (kultury a pro podporu a rozvoj české kinematografie) na bázi pokladního plnění (Český statistický úřad, 2016).

Z celkové výše výdajů bylo více než 30,1 mld. Kč určeno na provozní účely a necelých 5,8 mld. Kč na investice. Z pohledu úrovně veřejných zdrojů bylo nejvíce jak provozních, tak i investičních prostředků, vydáno na kulturu z obecních a městských rozpočtů, více než 62,4 % a to zejména do oblasti kulturního dědictví, interpretačního umění a uměleckého vzdělávání (Český statistický úřad, 2016).

Nepřímou pomoc státu kultuře je nemožné kvantifikovat, mimo jiné i proto, že její část může přicházet i prostřednictvím výdajů domácností a podniků, například snížením základu daně v případě daru kulturní instituci (Český statistický úřad, 2016).

2.1.2. Veřejná podpora kultury v České republice

V následující kapitole jsou uvedeny a charakterizovány základní prostředky veřejné podpory kultury, které poskytovány v ČR vyjma municipálních rozpočtů a prostředků z EU, kterým je věnována samostatná kapitola. Jedná se tedy o prostředky Ministerstva kultury ČR, Státní fond kultury, Státní fond kinematografie a prostředky z Norských fondů.

Ministerstvo kultury České republiky

Ministerstvo kultury podle § 8 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je ústředním orgánem státní správy pro:

- umění,
- kulturně výchovnou činnost,
- kulturní památky,
- pro věci církví a náboženských společností,
- pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků,
- pro provádění autorského zákona,
- pro přípravu návrhů zákonů a jiných právních předpisů pro oblast rozhlasového a televizního vysílání,
- pro výrobu a obchod v oblasti kultury (Ministerstvo kultury, 2017).

Podpora kultury ministerstvem

Hospodaření jednotlivých stupňů územní samosprávy většinou nebývá finančně soběstačné a vlastní příjmy nestačí na financování potřebných výdajů. Zpravidla to bývá důsledek rychlejší decentralizace kompetencí ve veřejném sektoru na územní samosprávu než decentralizace veřejných příjmů. V praxi je často velký problém najít optimální vymezení vlastních příjmů rozpočtu obcí a regionů. Mezi teoretické, ale i praktické problémy patří určit, do jaké míry mají vlastní příjmy územních rozpočtů krýt potřeby jednotlivých subjektů územní samosprávy (Peková, 2011).

Vážným problémem také bývá stanovení tzv. objektivizované potřeby lokálního a regionálního veřejného sektoru, a tím i určení potřeby finančních prostředků na financování objektivních potřeb veřejného sektoru. Tuto objektivní potřebu v jednotlivých odvětvích lokálního a regionálního veřejného sektoru ovlivňuje stanovení požadovaného standardu

některých základních lokálních a regionálních veřejných statků a některých preferovaných národních veřejných statků zajišťovaných především územní samosprávou v přenesené funkci. Tento standard by měl být dosažen v rámci celého státu bez ohledu na územní rozdíly ve vlastních příjmech rozpočtů konkrétních obcí a regionů. To je jeden z důvodů, proč územní samospráva potřebuje dodatečné finanční prostředky ze státního rozpočtu, případně ze státních mimorozpočtových, zpravidla účelových, fondů ať už ve větší či menší míře. Tyto transfery neboli dotace představují nenávratné vztahy přerozdělování v rámci rozpočtové soustavy a tvoří významnou část příjmů rozpočtů územní samosprávy, zejména obcí, neboť plná finanční a ekonomická soběstačnost municipálních rozpočtů je nereálná (Peková, 2011).

Potřeba dotací se nejčastěji zdůvodňuje potřebou obecné podpory regionů a obcí, ale i podporou určitých činností, na kterých má stát zájem, které bývají většinou výsledkem přenesení působnosti za zabezpečování některých, hlavně preferovaných veřejných statků ze státu na obce a na vyšší stupně územní samosprávy. Zejména je tomu v zemích, kde se využívá smíšený model územní samosprávy, který je používán právě i v ČR (Peková, 2011).

V posledních desetiletích se vykazuje snaha zvyšovat míru finanční samostatnosti obcí a regionů, a to především prostřednictvím daňového určení, a tím snižovat podíl transferů ze státního rozpočtu, nebo alespoň snížit tempo růstu dotací. Případně alespoň dosáhnout, aby podíl dotací v celkových příjmech územních rozpočtů stagnoval, často však za cenu omezování kapitálových dotací, nezvyšování standardu základních regionálních a lokálních veřejných statků (Peková, 2011).

Zvýšení soběstačnosti rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy a snížení podílu dotací z rozpočtové soustavy je vyvoláno snahou motivovat územní samosprávu na dobré hospodaření a zvýšit odpovědnost za hospodárné využívání všech veřejných příjmů. Snižování podílů dotací je vyvoláno potřebou zabránit růstu výdajů do veřejného sektoru nad limit rozpočtového omezení daného nenávratnými příjmy, protože dotace většinou vedou k růstu veřejných výdajů a ke snižování zájmu o efektivní využívání veřejných příjmů (Peková, 2011).

Obcím mohou být poskytovány *nenárokové dotace* z rozpočtových kapitol některých ministerstev, které mohou být jak běžné, tak kapitálové a jsou obcím vypláceny v rámci grantových program vyhlášených jednotlivými ministerstvy. Na tyto dotace nemají obce nárok, ale žádají o jejich přidělení. Mezi dotační okruhy Ministerstva kultury ČR patří:

- památky,

- muzea a galerie,
- regionální a národnostní kultura,
- divadlo,
- hudba,
- tanec,
- literatura,
- výtvarné okruhy,
- architektura,
- design,
- kinematografie a média,
- televize, rozhlas a tisk pro národnostní menšiny,
- věda a výzkum,
- profesionální kulturní aktivity v zahraničí,
- církve a náboženské společnosti (Provazníková, 2009).

Kromě dotací Ministerstvo kultury podporuje kulturu i jinými prostředky, jako jsou záštity a stipendia, které jsou podrobněji popsány níže. Ministerstvo svou podporu vyjadřuje také zakládáním příspěvkových organizací, které mnohdy bez této podpory nemohly fungovat a poskytovat tak své služby široké veřejnosti. Nejčastěji se jedná o správu a ochranu kulturních památek.

Udělování záštit

Ministerstvo kultury poskytuje záštity, kdy záštita je vyjádření morální podpory pořadateli akce (právnícká, fyzická osoba, organizační složka státu) a zároveň ve vztahu k veřejnosti vyjádření skutečnosti, že zaštiťující osoba považuje akci za důležitou, hodnou pozornosti a garantuje za ni. Udělenou osobní záštitou se zvyšuje tedy prestiž akce.

Stipendia

Ministerstvo kultury vyhlásilo pro rok 2016 dva stipendijní programy v rámci Programu poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely. V oblasti profesionální umění to bylo výběrové řízení v oborech hudba, tanec a divadlo, literatura a výtvarné umění. Druhý stipendijní program je zaměřený na podporu stipendijních projektů vycházejících z tradic českého neprofesionálního umění a české lidové kultury.

Príspevkové organizace Ministerstva kultury

Príspevkové organizace Ministerstva kultury jsou rozděleny do čtyř základních kategorií, mezi něž patří:

- Kulturní dědictví, muzea a galerie:
 - Národní muzeum,
 - Národní technické muzeum,
 - Památník národního písemnictví,
 - Moravské zemské muzeum,
 - Muzeum umění Olomouc,
 - Národní galerie v Praze,
 - Uměleckoprůmyslové museum v Praze,
 - Moravská galerie v Brně,
 - Husitské muzeum v Táboře,
 - Technické muzeum v Brně,
 - Slezské zemské muzeum,
 - Muzeum romské kultury v Brně,
 - Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm,
 - Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě,
 - Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou,
 - Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi,
 - Památník Lidice,
 - Památník Terezín.
- Profesionální umění:
 - Národní divadlo,
 - Institut umění – Divadelní ústav,
 - Česká filharmonie,
 - Pražský filharmonický sbor.
- Literatura a knihovny:
 - Národní knihovna České republiky,
 - Moravská zemská knihovna v Brně,
 - Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana.
- Regionální a národnostní kultura:
 - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu,

- Národní ústav lidové kultury.

Státní fond kultury

Státní fond kultury ČR byl vytvořen v roce 1992 spolu se zákonem č. 239/1992 Sb. – Zákon České národní rady o Státním fondu kultury ČR. Radí se do kategorie právnických osob a je řádně zaevidován v obchodním rejstříku, kde je zanesen pod spisovou značkou A 6804. Správcem fondu je Ministerstvo kultury České republiky, přičemž současný ministr je odpovědný za hospodaření s prostředky získanými fondem. Rada fondu rozhoduje o tom, jakým způsobem a do jaké výše budou čerpány prostředky z fondu (Arts lexikon, 2013).

Jedním ze zdrojů příjmů mohou být i státní dotace, ačkoli primárním cílem je získávání financí z mimorozpočtových zdrojů. Výše uvedený zákon uvádí až 13 možností získávání finančních prostředků do rozpočtu tohoto fondu, jsou to například:

- výnosy z cenných papírů od jiných subjektů nabyté fondem,
- výnosy z majetkových účastí podnikání právnických osob v kultuře (v rámci ČR a bez filmového průmyslu),
- splátky půjček a návratných finančních výpomocí a úroky z nich,
- smluvní pokuty,
- dary a dědictví,
- úvěry od právnických osob výnosy z pohlednic,
- plakátů a dalších tisků vydávaných fondem a další (Arts lexikon, 2013).

Cílem fondu je podporovat umění skrze finanční zdroje a poskytování takovýchto prostředků vždy na konkrétní projekty z různých oblastí, jakými mohou být například pořádání kulturních akcí a aktivit, přednášková a výstavní činnost, uvádění uměleckých děl, organizování festivalů a slavností, propagace české kultury v zahraničí atd. Fond také spravuje i udržování kulturních památek a sbírkových předmětů a podporovány jsou i neprofesionální umělecké aktivity. Existují tři základní způsoby poskytování finanční pomoci v rámci fondu, kdy prostředky mohou být poskytnuty formou půjčky, účelové dotace nebo návratné finanční výpomoci (Arts lexikon, 2013).

Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie vznikl 1. ledna 2013 na základě zákona č. 496/2012 Sb. o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů. Jde o přeměnu bývalého fondu s obdobným názvem Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie. Do působnosti tohoto fondu patří zejména:

- správa audiovizuálních poplatků, poplatku z vysílání reklamy a správních poplatků podle zákona o audiovizu,
- vede evidenci v oblasti audiovize,
- poskytuje podporu kinematografie,
- vykonává práva výrobce audiovizuálních děl, která na jeho právního předchůdce přešla podle jiného právního předpisu, a práva výrobce zvukově obrazového záznamu, která mu náleží podle jiného právního předpisu,
- vykonává majetková autorská práva a majetková práva výkonných umělců, která případnou státu podle jiného právního předpisu,
- přiděluje koprodukční statut podle Úmluvy nebo jiné mezinárodní smlouvy o filmové koprodukci,
- poskytuje filmové pobídky,
- a dále vykonává činnosti stanovené jinými právními předpisy (Fond kinematografie, 2017).

Norské fondy

Prostřednictvím norských fondů přispívá Norsko spolu s Islandem a Lichtenštejnem ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a k posilování spolupráce a kontaktů s patnácti státy ve střední a jižní Evropě. Od fondů EU se liší velkým důrazem na sdílení a výměnu zkušeností a kompetenci mezi dárci a příjemci (EEA Grants, 2013).

V ČR mohou být prostředky z tohoto fondu čerpány pomocí jednotlivých programů. Od roku 2004 Norské fondy v naší zemi podpořily množství zajímavých projektů za více než 6 mld. Kč. Hlavním koordinátorem EHP a Norských fondů v České republice je Ministerstvo financí, které také spravuje většinu programů, a to ve spolupráci s příslušnými rezortními ministerstvy. Dále existuje celá řada norských institucí, které spolupracují přímo s českými partnery na úrovni projektů i doplňkových aktivit (EEA Grants, 2013).

Mezi hlavní soustředěné oblasti podpory patří například podpora současného umění, ochrana životního prostředí, sociální a zdravotní rozvoj, spolupráce ve vzdělávání, vědě a výzkumu, posílení neziskového sektoru či spolupráce v justici. Speciální důraz je pak kladen na témata jako dobré vládnutí, udržitelný rozvoj, boj proti korupci a nesnášenlivosti a rovné příležitosti žen a mužů, což jsou hodnoty, které Norsko považuje za zcela klíčové. Tyto hodnoty jsou podporovány i přes speciální fond, který využívají neziskové organizace, díky kterému občanská společnost získává silnější postavení ve všech oblastech veřejného života (EEA Grants, 2013).

2.1.3. Programy na podporu kultury EU

Prostředky z centrálních evropských zdrojů jsou poskytovány pomocí různých operačních programů. Na oblast kultury je konkrétně vyčleněn program s názvem Kreativní Evropa s výhledem na roky 2014-2020, který je níže podrobněji popsán.

Kreativní Evropa (2014–2020)

Kreativní Evropa je program Evropské unie na období 2014-2020 pro podporu kultury a umění, kinematografie, včetně kulturního dědictví s cílem pomoci těmto odvětvím zvýšit jejich příspěvek k zaměstnanosti a růstu (Jihomoravský kraj, 2017).

Celkový rozpočet na toto období je stanoven na 1,46 mld.EUR. O podporu může požádat právnický i fyzický subjekt, kdy podmínkou je, že jeho činnost musí být spojena s kulturou a kulturním dědictvím různým způsobem, včetně kulturních a vzdělávacích organizací, soukromých vlastníků památek, obcí, malých a středních podnikatelských subjektů a další. Předkládané projekty musí být vždy neziskové a od podporu nemůže zažádat jednotlivec (Jihomoravský kraj, 2017).

Součástí programu Kreativní Evropa jsou dílčí speciální programy. *Podprogram Kultura* je zaměřen na podporu umělců a kulturních odborníků včetně subjektů v oblasti kulturního dědictví a dále obsahuje:

- projekty mezinárodní spolupráce,
- síť a platformy,
- granty na překlady literárních děl (Jihomoravský kraj, 2017).

Další *podprogram Media* se soustřeďuje na podporu audiovizuálního průmyslu a spadá pod něj:

- podpora školicích aktivit a rozvoje audiovizuálních výstupů,
- podpora distribuce,
- podpora rozvoje publika a festivaly (Jihomoravský kraj, 2017).

Další součásti programu Kreativní Evropa jsou mezisektoriální:

- meziodvětvová linie, která vytvoří garanční fond pro bankovní půjčky kulturního a kreativního sektoru a podpoří pilotní projekty mezi různými odvětvími sektoru,
- ceny v oblastech současná krásná literatura, současná architektura, příkladné projekty v kulturním dědictví, pop, rock, taneční hudba a nejlepší filmy,
- Evropská hlavní města kultury,
- Evropská značka kulturního dědictví,
- Dny evropského dědictví (Jihomoravský kraj, 2017).

2.2. Státní kulturní politika České republiky

Kulturní politika obecně vyjadřuje deklarovaný postoj ke kultuře, chápající kulturu jako veřejný zájem, statek a službu a jako vzdělávací a rozvojový faktor. Konkrétně je to strategie účinné státní podpory kultury a umění, návod či koncept pro rozhodování ve sféře kultury a umění. Podléhá nutným aktualizacím a to na různých úrovních, kdy existuje kulturní politika územně správního celku nebo regionu nebo kraje, země i vyššího celku např. Evropské unie. Kulturní politika také garantuje určitá práva jako například práva na ochranu kulturního dědictví a přístupu k němu, práva svobodně a reálně se podílet na užití a výkonech kultury, na svobodu tvorby a šíření jejich výsledků a jiná kulturní práva občanů (Dvořák, 2005).

Kulturní politika České republiky se v současné době řídí dokumentem nazývaným *Státní kulturní politika ČR 2015-2020* (s výhledem do roku 2025). Mezi základní cíle této strategie patří:

- podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu,

- rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků, poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění,
- uchování kulturního dědictví,
- využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility,
- využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury,
- efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví (Databáze strategií, 2017).

2.3. Multiplikační efekty z kultury

Multiplikátory umožňují předvídat možné dopady zvýšení či snížení poptávky po produkci určitého odvětví. Pro zjištění multiplikátorů daného odvětví se používá input-output analýza, která obsahuje nástroje pro určení vzájemných vazeb mezi subjekty (odvětvími či sektory) v ekonomice. Dle Standardní klasifikace produkce používané pro výpočet multiplikátorů patří mezi sledované produktové kategorie související s kulturou, uměním a kreativními průmysly zejména:

- vydavatelské činnosti (knihy, noviny a ostatní tiskařské výrobky a nahrané nosiče),
- práce výrobní povahy v polygrafickém průmyslu (tiskařské výrobky a práce související s tiskem),
- reklamní služby,
- architektonické a inženýrské služby a související technické poradenství,
- výroba a půjčování filmů a videozáznamů,
- provoz rozhlasu a televize,
- umělecké a zábavní služby (literární tvorba, umělecká díla, činnost divadel a hudebních souborů, provoz kulturních zařízení, cirkusy, zábavní parky),
- činnosti, archivů, knihoven, muzeí a jiných kulturních zařízení (Raabová, 2010).

Nadprůměrně vysoké multiplikátory produkce vykazují pět z osmi sledovaných kulturních a kreativních činností, zbývající tři vykazují mírně podprůměrné multiplikátory. Mezi činnosti vykazující nadprůměrné hodnoty patří reklamní služby, architektonické a inženýrské poradenství, vydavatelské činnosti, práce výrobní povahy v polygrafickém průmyslu, výroba

a půjčování filmů a videozáznamů. Tyto činnosti mají tedy *nadprůměrný multiplikační efekt* na produkci české ekonomiky. Za důvod je považován vyšší podíl nákupu zboží a služeb od zahraničních dodavatelů pro zajišťování provozu rozhlasu a televizí a také při výrobě a distribuci filmů, což znamená vyšší podíl úniku prostředků do zahraničí než například u uměleckých služeb (Raabová, 2010).

Investice do již zmíněných činností (např. ve formě státních a evropských dotací, případně výstavby nových kulturních zařízení, daňových pobídek apod.) generují vyšší přidanou hodnotu české ekonomiky, nová pracovní místa a lepší mzdové příjmy více než některá jiná odvětví. Kulturní služby také často dokážou přilákat zahraniční turisty, což přináší do české ekonomiky ještě další nové příjmy ze zahraničí, které by jinak nevznikly, jedná se tedy o tzv. *čisté přínosy* pro českou ekonomiku (Raabová, 2010).

2.4. Charakteristiky rozpočtů obcí

V rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány územní rozpočty, tedy obcí nebo krajů. Tyto rozpočty jsou označovány také jako decentralizované peněžní fondy, které zahrnují jak příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo pomocí soukromého sektoru. Rozpočet a celý rozpočtový proces tedy funguje jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce (Provazníková, 2009).

Rozpočtová skladba

Závazné jednotné tříděné příjmů a výdajů veřejných rozpočtů provádí rozpočtová skladba, či rozpočtová klasifikace. V České republice ji upravuje vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. O rozpočtové skladbě, která vyhovuje i mezinárodním standardům. Rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů: kapitolní, druhové, odvětvové a konsolidační. Základní třídění, které je závazné pro územní samosprávu, je *druhové třídění*. Třídí operace do tří okruhů: příjmy, výdaje a financování (Provazníková, 2009).

Druhové třídění využívá čtyřmístní číselný kód v rámci jednotlivých tříd:

- třídy (jednomístný kód),

- seskupení položek (dvoumístný kód),
- podseskupení položek (třímístný kód),
- jednotlivé položky (čtyřmístný kód).

Z hlediska odvětvového se příjmy a výdaje třídí podle odvětví a vychází z účelů, na které se vynakládají prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb. V ČR je to následujících šest skupin s podrobnějším tříděním uvnitř jednotlivých skupin:

- zemědělství a lesní hospodářství a rybářství,
- průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- služby pro obyvatelstvo,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana,
- všeobecná veřejná správa a služby (Provazníková, 2009).

Výdaje se z tohoto hlediska třídí všechny, příjmy jen nedaňové a kapitálové s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků. Odvětvové třídění také využívá čtyřmístný kód:

- skupiny (jednomístný kód),
- oddíly (dvoumístný kód),
- pododdíly (třímístný kód),
- paragrafy (čtyřmístný kód) (Provazníková, 2009).

Odvětvové třídění výdajů na kulturu

Následující rozpočtová skladba je platná pro období, ve kterém bude provedeno srovnání výdajů na kulturu vybranými obcemi v praktické části diplomové práce. Výdaje na kulturu zde najdeme ve skupině 3 – *Služby pro obyvatelstvo* a dále v oddílu 33 – *Kultura, církve a sdělovací prostředky*. Pod tento oddíl dále spadají pododdíly a paragrafy:

Pododdíl 331 – Kultura:

- *Paragraf 3311 – Divadelní činnost:*
 - o nastudování a veřejné scénické předvádění divadelního umění všech žánrů, včetně hudebně dramatického a tanečního,
 - o pořádání festivalů, přehlídek, seminářů a tvůrčích dílen.
- *Paragraf 3312 – Hudební činnost:*
 - o nastudování a interpretace české a světové hudební tvorby doma i v zahraničí,
 - o pořádání veřejných produkcí, cyklů, festivalů, soutěží a tvůrčích dílen.

- *Paragraf 3313 – Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií:*
 - shromažďování, ochrana, vědecké zpracování, využívání a zpřístupňování audiovizuálních archiválií a pozůstatostí významných osobností české kinematografie,
 - činnost kin
 - vědeckovýzkumná práce v oblasti filmu a filmové a archivistiky, kterou nelze oddělit a zařadit do § 3380,
 - spolupráce s domácími a zahraničními institucemi při tvorbě a šíření filmové kultury, prodej a půjčování audiovizuálních materiálů, technická obnova filmů,
 - periodická, vydavatelská, publikační a distribuční činnost v oblasti filmové kultury.
- *Paragraf 3314 – Činnosti knihovnické:*
 - práce se čtenářem, péče o knihovní fondy, katalogy, kartotéky a databáze,
 - poradenská, informační, ediční, výstavní a přednášková činnost,
 - zpracování a doplňování knihovních fondů a retro konverze katalogů,
 - meziknihovní a mezinárodní meziknihovní výpůjční služba,
 - regionální funkce knihoven,
 - vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty v oboru a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky,
- *Paragraf 3315 – Činnosti muzeí a galerií:*
 - systematická koncepční muzejní a galerijní sbírkotvorná činnost, odborná správa, ošetření, ochrana a bezpečná úschova hmotných dokladů k dějinám, přírodě, společnosti a kultuře,
 - vědecké zpracování výzkumu, odborných posudků, rešerši a expertiz,
 - vytváření muzejních a galerijních expozic, tematických výstav samostatně nebo ve spolupráci s jinými institucemi v tuzemsku a v zahraničí,
 - pořádání konferencí, seminářů, přednáškových cyklů,
 - zápůjčka sbírkových předmětů muzejní a galerijní hodnoty k účelům studijním a výstavním,
 - vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky.
- *Paragraf 3316 – Vydavatelská činnost:*

- vydávání divadelních, hudebních, literárních, výtvarných a audiovizuálních děl (periodických a neperiodických publikací) a nahrávání, výroba a rozmnožování zvukových a zvukově-obrazových záznamů (CD, CD ROM).
- *Paragraf 3317 – Výstavní činnosti v kultuře:*
 - příprava a realizace tuzemských kulturních výstav, dále výstav vysílaných do zahraničí a přijímaných ze zahraničí, a to jak formou přímé realizace, tak i formou spoluúčasti na realizaci či formou zadání realizace specializovaným zprostředkovatelským organizacím.
- *Paragraf 3319 – Ostatní záležitosti kultury:*
 - dokumentační, informační, ediční a výstavní činnost a veřejné činnosti (přednášky, semináře, soutěže, kulturní večery, výstavy) v oblasti profesionálního a neprofesionálního umění a zájmových aktivit (není-li specifikovaná v jiných paragrafech),
 - činnosti spojené s vedením obecní kroniky (Nipos-mk, 2010).

Pododdíl 332 - Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí:

- *Paragraf 3321 – Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků:*
 - koordinace odborné činnosti, vytváření jednotné odborné, metodické, dokumentační a informační základny a technická hlediska ochrany, obnovy a prezentace, výzkumu, průzkumu, evidence a dokumentace památkového fondu,
 - propagační, publikační, ediční, přednášková a výstavní činnost. Odborná pomoc a dohled nad prováděním komplexní péče o památkový fond,
 - zavádění informačního systému památkové péče a ochrany movitých kulturních památek a uměleckých předmětů,
 - péče, udržování, obnova, údržba, restaurování a zpřístupnění umělecky, technicky, historicky a archeologicky významných movitých a nemovitých památek,
 - vydávání osvědčení k vývozu předmětů sakrální a kulturní povahy a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky.
- *Paragraf 3322 – Zachování a obnova kulturních památek:*
 - podpora zachování a obnovy nemovitých a movitých kulturních památek a historických částí sídel prohlášených za památkovou rezervaci nebo zónu,

- financování kulturních památek ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, a to včetně kulturních památek v obecním vlastnictví,
- dále zahrnuje i účelové dotace a příspěvky organizacím uvedeným v § 3321, ale v tomto případě nad rámec jejich běžného provozu.
- *Paragraf 3324 – Výkup předmětů kulturní hodnoty:*
 - výkup předmětů kulturní hodnoty, přírodnin anebo lidských výtvorů anebo jejich souborů, které jsou významné pro historii, literaturu, umění a vědu.
- *Paragraf 3325 – Pražský hrad*
- *Paragraf 3326 – Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí:*
 - zahrnuje výdaje spojené se zachováním a obnovou kulturních, historických a podobných hodnot místního významu, které nejsou vyhlášeny za kulturní památky. Může jít například o pořízení, péči a obnovu místních památníků, pamětních míst, pamětních desek, čestných hrobů, ale i např. kapliček apod. (Nipos-mk, 2010).
- *Paragraf 3329 – Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví*

Pododdíl 333 - Činnosti registrovaných církví a náboženských společností (patří sem kultovní činnosti církví a náboženských společností)

- *Paragraf 3330 – Činnosti registrovaných církví a náboženských společností:*
 - osobní požitky duchovních, zákonné pojištění a další náhrady,
 - řádné a mimořádné náklady spojené s výkonem bohoslužeb a církevní administrativy,
 - výdaje na údržbu církevního majetku (Nipos-mk, 2010).

Pododdíl 334 – Sdělovací prostředky:

- *Paragraf 3341 – Rozhlas a televize:*
 - činnosti spojené s rozhlasovým a televizním vysíláním.
- *Paragraf 3349 – Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků*

Pododdíl 336 - Správa v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků

- *Paragraf 3361 – Činnost ústředního orgánu státní správy v oblasti kultury a církví*
 - činnost Ministerstva kultury ČR.

- *Paragraf 3362 – Činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků:*
 - patří sem rada pro rozhlasové a televizní vysílání (Nipos-mk, 2010).
- *Paragraf 3369 - Ostatní správa v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků*

Pododdíl 338 - Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků:

- *Paragraf 3380 – Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků:*
 - organizovaná, problémově, tematicky a kriticky orientovaná soustava poznávacích činností s cílem získání nových znalostí (Nipos-mk, 2010).

Pododdíl 339 - Ostatní činnosti v záležitostech kultury, církví a sdělovacích prostředků:

- *Paragraf 3391 – Mezinárodní spolupráce v kultuře, církvích a sdělovacích prostředcích:*
 - spadají sem příspěvky mezinárodním organizacím, výdaje na mezinárodní semináře a podobné akce mezinárodní spolupráce.
- *Paragraf 3392 – Zájmová činnost v kultuře*
- *Paragraf 3399 – Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků:*
 - zahrnuje například i činnost sborů pro občanské záležitosti (Nipos-mk, 2010).

3. ANALÝZA FINANCOVÁNÍ KULTURY VYBRANÝMI OBCEMI

Následující kapitola se věnuje analýze financování kultury v obcích Veselí nad Moravou a Kyjov. Je zde uvedena základní charakteristika těchto vybraných obcí a kulturních organizací působících v nich. Dále se práce zaměřuje na konkrétní činnosti vybraných obcí, zejména na rozbor jejich rozpočtů a způsob hospodaření a věnuje se také analýze výdajů na kulturu, které jsou později srovnávány.

3.1. Financování kultury obcemi ČR

Největší podíl z financování kultury v České republice mají právě města a obce. Specifikem v ČR je, že se samosprávné kraje podílí na financování méně než stát. Role krajů ve financování kultury a v kulturní politice je spíše formální a nedostatečná. Například v roce 2014 veřejné výdaje na kulturu byly poskytovány z 62,4 % právě obcemi (Nekolný, 2010).

Objem výdajů na kulturu z rozpočtů obcí dle Českého statistického úřadu činil např. v roce 2014 téměř 35,9 mld. Kč, což představovalo 2,15 % veřejných rozpočtů. Regionální výdaje připadající na jednoho obyvatele v ČR se pohybují od 340 do 1150 Kč ročně. Této problematice je podrobněji věnována kapitola 4.2.1, kde je provedeno srovnání financování mezi vybranými obcemi, Jihomoravským krajem a celou Českou republikou v delším časovém horizontu.

3.2. Financování kultury ve vybraných obcích

Pro srovnání financování kultury byly vybrány dvě obce a to Veselí nad Moravou a Kyjov, viz obrázek 3.1. Pro účely této diplomové byly zvoleny práce z různých důvodů. Mezi ty nejdůležitější patří to, že obě obce mají podobně velkou rozlohu a téměř stejný počet obyvatel a v neposlední řadě je to jejich společná poloha v Jihomoravském kraji a tím i stejná kulturní historie.

Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky při hranicích se Slovenskem a Rakouskem. Centrem kraje je druhé největší město České republiky Brno, které je významným střediskem justice, správním a ekonomickým centrem, městem univerzit a veletržním centrem střední Evropy s dlouholetou tradicí pořádání veletrhů, za nimiž ročně přijíždí přes jeden milión lidí z celého světa. Výhodou kraje je také vynikající dopravní dostupnost a strategická poloha na křižovatce transevropských silničních a železničních

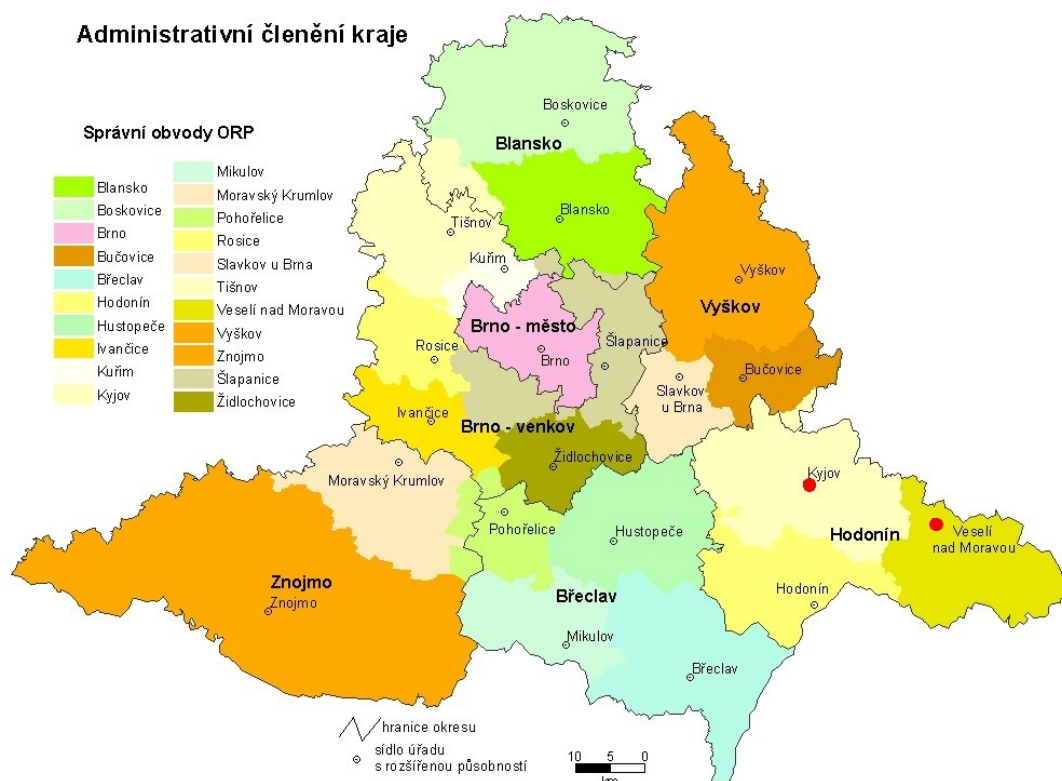
dálkových tras, které jsou důležitými tepnami spojujícími západní Evropu s východní a severní s jižní (Jihomoravský kraj, 2017).

Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem, kdy zejména v posledních letech roste počet podnikatelských subjektů v oblasti počítačové technologie, telekomunikací, vývoje softwaru a ostatních oborů v elektronice. Jihomoravský kraj také výrazně podporuje rozvoj technologických a biotechnologických inkubátorů určených pro začínající firmy. Systém vysokého školství v má za důsledek nadprůměrnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva v tomto kraji (Jihomoravský kraj, 2017).

Na vysoké úrovni je i jihomoravské zemědělství, kdy zemědělská půda tvoří asi 60% výměry regionu, z níž 83% připadá na půdu ornou. Specialitou jižní Moravy je především vinohradnictví evropské úrovně. Pro kraj je typické množství malých producentů vína a vinných sklepů, což platí právě i pro vybrané obce Kyjov a Veselí nad Moravou. V kraji je dnes přes 90 % plochy vinic v rámci celé ČR. Silnou tradici zde má také pěstování ovoce a zeleniny. Severní oblasti kraje jsou zase významným centrem lesnictví a produkce dřeva. (Jihomoravský kraj, 2017).

Jihomoravský kraj je regionem s bohatými kulturně-historickými kořeny a cennými architektonickými památkami různých stavebních slohů. Kromě kulturních památek a přírodních krás lákají turisty na jižní Moravu zejména zdejší živé tradice, pohostinnost a srdečnost obyvatel. Folklor zahrnující hudbu, jazyk, tanec, lidové kroje, užité umění a umělecká řemesla zde není pouhým představením pro turisty, ale přetrvávající součástí tamějšího života. Význam tohoto dědictví dokládá také zápis tzv. verbuňku, což je mužský sólový tanec, na seznam nehmotného dědictví lidstva UNESCO. Stále oblíbenějším způsobem poznávání Jihomoravského kraje jsou cyklotrasy včetně populárních Moravských vinných stezek, které procházejí i našimi vybranými obcemi (Jihomoravský kraj, 2017).

Obr. 3.1. Administrativní členění kraje

Zdroj: Český statistický úřad, 2007

3.2.1. Město Veselí nad Moravou

Město Veselí nad Moravou patří z hlediska územně-správního členění do okresu Hodonín, Jihomoravského kraje a z hlediska kategorizace územně statistických jednotek Eurostatu vystupuje jako úroveň NUTS V. Město Veselí nad Moravou má velikosti 3 569 ha a skládá se ze čtyř katastrálních území: Veselí nad Moravou, Veselí – Předměstí, Zarazice a Milokoš (Veselí nad Moravou, 2011)

Město spadá do regionu *Veselsko* a mimo něj zde patří: Blatnice pod Svatým Antonínkem, Blatnička, Hroznová Lhota, Hrubá Vrbka, Javorník, Kněždub, Kozojídky, Kuželov, Lipov, Louka, Malá Vrbka, Moravský Písek, Nová Lhota, Radějov, Strážnice, Suchov, Tasov, Tvarožná Lhota, Velká nad Veličkou, Vnorovy a Žeraviny (Turistické centrum Veselska, 2017).

Některé z těchto obcí jsou zároveň členy formalizovaných uskupení na subregionální úrovni - Mikroregionu Strážnicko a Mikroregionu Ostrožsko - Veselsko. Jedná se o etnografický

regionální celek, vyznačující se specifickou lidovou kulturou. Za zmínku stojí především místní lidové stavitelství, folklor a tradice, jež se daří udržovat až dodnes (Turistické centrum Veselska, 2017).

Dnes je Veselí městem s necelými 12 tisíci obyvateli. Leží v úrodné nížině Moravského Slovácka lemované z jihovýchodu Bílými Karpatami, poli a lužními lesy na západě a nepříliš vzdálenou siluetou Chřibů na severním horizontu. Město je významným silničním a železničním uzlem s dobrým spojením na Slovensko. Zároveň je skvělým výchozím bodem pro výlety do širokého okolí za krásami přírody a památkami, do historických vinných sklepů a vinoték, za stále živými tradicemi a folklorem. Na své si zde přijdou cykloturisté, díky poměrně husté síti cyklostezek a cyklotras, pěší turisté, příznivci vodní a také církevní turistiky (Turistické centrum Veselska, 2017).

3.2.2. Město Kyjov

Obec Kyjov s rozlohou 2 988 ha má v současné době necelých 12 tisíc obyvatel a je přirozených správním a společenským centrem pro dalších 41 okolních obcí. Nachází se 40 km jihovýchodně od Brna a 18 km severně od Hodonína. Městem protéká nevelká říčka Kyjovka (zvaná též Stupava). Nejbližší okolí Kyjova má ráz odlesněné pahorkatiny s poli, sady a vinicemi. Jen několik kilometrů západně a severně od města se však zdvíhají výrazně vyšší, zalesněné vrcholky Věteřovské vrchoviny, Ždánického lesa a Chřibů. Kyjov je rozdělen na 4 části: Kyjov a 3 bývalé samostatné obce: Nětčice, Boršov a Bohuslavice (Město Kyjov, 2017).

Obyvatelům města i spádových obcí je k dispozici celá řada různých institucí: školy od mateřských až po střední, Dům kultury, muzeum, kino, několik galerií, knihovna a další. Sportovní vyžití poskytuje Městský stadion, sokolovna, koupaliště, tenisové i volejbalové kurty, basketbalová hala, kuželna, ale i tělocvičny a venkovní hřiště téměř u všech školních budov (Město Kyjov, 2017).

Dvanáctitisícový Kyjov dýchá bohatým kulturním životem. Široké spektrum pořadů se vine od vážné hudby, přes kino a divadlo k jazzu, folku až k velmi živému folklornímu dění plnému přirozeně představovaných lidových prvků (Město Kyjov, 2017).

Město každoročně pulzuje vážnou hudbou v červnu, kdy jsou nabízeny koncerty Mezinárodního hudebního festivalu CONCENTUS MORAVIAE. Festival zde představuje

skvělé mladé interprety a také premiéry děl světových autorů. Svou úrovní a promyšlenou dramaturgií směřuje přehlídka mezi nejvýznamnější festivaly v Evropě (Město Kyjov, 2017).

Kyjov je srdcem folklorního regionu Dolňácka, ve kterém se tradice lidové slovesnosti, písní a muzikantství dochovaly takřka v původním stavu. Život na Kyjovsku je promítnut i do největší slavnosti regionu – *Slováckého roku* v Kyjově. Tento festival, který je zakladatelem folklorních festivalů v České republice, se pořádá pravidelně ve čtyřletém cyklu již od roku 1921 (Město Kyjov, 2017).

3.2.3. Kulturní organizace působící ve Veselí nad Moravou

Největším aktérem v rámci kulturního dění v této obci je **Veselské kulturní centrum, zapsaný ústav**, jehož zakladatelem je město Veselí nad Moravou. Plynule navazuje na dlouholetou činnost Městského kulturního střediska, p.o. Organizace má na starosti organizaci a rozvoj kulturního života, společenského života a cestovního ruchu ve městě Veselí nad Moravou a jeho blízkého okolí.

V rámci své činnosti má rovněž na starosti jak zajišťování společenských akcí ve veřejném prostoru a dále zajišťuje provoz a činnost kina Morava, Městské knihovny, Kulturního domu a Turistického centra Veselska, které jsou níže podrobněji popsány (Kultura Veselí, 2012).

Kulturní dům

Kulturní dům již od svého počátku slouží jako místo střetávání lidí při pravidelných či nepravidelných kulturních událostech. V jeho prostorách se odehrávají jak divadelní představení, tak i hudební produkce a celá řada dalších. V zimních měsících ožívá vždy nabitou plesovou sezónou. V prvním patře se nachází knihovna, jehož činnost také organizuje Veselské kulturní centrum, z.ú. Do výčtu aktivit městské knihovny patří rovněž pořádání nejrozličnějších autorských čtení, besed a mnoho dalšího (Kultura Veselí, 2012).

Kino Morava

Kino Morava je jedna z dominant města a jeho hlavní činností je zajišťovat pravidelné filmové projekce, jak pro běžného diváka, tak i pro milovníky uměleckého filmu, pro děti a další. Zároveň se zde pořádá celá řada dalších kulturních akcí (Kultura Veselí, 2012).

Panský dvůr/Turistické centrum Veselska

Panský dvůr, nyní již Turistické centrum Veselska, je dalším prostorem rozvíjejícím společenský a kulturní život ve Veselí nad Moravou. Sídli zde Turistické informační centrum, Městská galerie a několik stálých expozic. Kromě toho je objekt vybaven také velkým víceúčelovým sálem a menším přednáškovým. Budova slouží také jako přirozené centrum kultury a společenských akcí, které probíhají buď venku na nádvoří, nebo ve víceúčelovém sále (Kultura Veselí, 2012).

Dům dětí a mládeže Veselí nad Moravou, příspěvková organizace

Dalším významným aktérem v oblasti kultury je Dům dětí a mládeže Veselí nad Moravou. Je to příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Zabývá se volno-časovými aktivitami pro děti a dospělé, organizací a realizací mimoškolní výchovy a výuky dětí. Organizují kroužky s hudebním, sportovním, tanečním i výtvarným zaměřením. Také pravidelné akce jako jsou karnevaly, přehlídky, vystoupení, prázdninové pobyty, tábory, adventní a vánoční akce a v neposlední řadě sportovní utkání a soutěže.

Hvězdárna, příspěvková organizace

Hvězdárna ve Veselí nad Moravou je další příspěvková organizace Jihomoravského kraje. Je to specializované kulturní zařízení orientované na popularizaci a vzdělávání v oboru astronomie a příbuzných přírodních a technických věd. Tuto činnost zajišťuje zejména pořádáním odborných přednášek a pozorováním noční oblohy.

Základní umělecká škola Veselí nad Moravou, příspěvková organizace

Základní umělecká škola ve Veselí nad Moravou je příspěvková organizace, která má v obci své nezastupitelné místo ve výchově a vzdělání mladých občanů města v oblasti kultury. Podporuje rozvoj talentu, estetického citění, citových a volných vlastností a obohacuje duševní život dítěte.

Veřejná hudební škola byla založena r. 1934 Pěveckým a hudebním spolkem. 1. 9. 1945 došlo ke sloučení této školy s hudební školou majitele a ředitele Bohumila Kmoníčka a k převzetí školy do správy města.

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, obecně prospěšná společnost

Tento druh informačního centra se orientuje na vzdělávání, výchovu a osvětu v regionu jihovýchodní Moravy a na území Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Je to nestátní nezisková organizace, která svým způsobem zasahuje i do rozvoje kultury v daném regionu a obci jelikož pořádají různé akce spojené například s cykloturistikou, odborné přednášky, procházky s průvodcem po městě a mnoho dalšího.

Společnost byla zřízena v roce 1997 a mezi zakladatele patří Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Český svaz ochránců přírody a město Veselí nad Moravou.

3.2.4. Kulturní organizace působící v Kyjově

Největším aktérem je zde **Městské kulturní středisko Kyjov**, které vzniklo v roce 2000 sloučením Domu kultury a kina Panorama. Zřizovatelem je město Kyjov a jeho hlavní činností je zajišťování kulturního dění v Kyjově.

Pod MKS spadá *Dům kultury*, jeho součástí je několik sálů z nichž ten nejprostornější bývá je estrádní sál, kde se konají významné akce jako Tradiční Martinské hody, plesy a další akce s vysokou návštěvností. K dalším prostorům patří např. loutkový a malý sál, které jsou hlavně pronajímány pro různé přednášky a setkání (Město Kyjov, 2017).

Dále MKS zajišťuje provoz *kina Panorama* a *Letního kina*, které neslouží nejen k promítání filmů, ale také ke konání řady kulturních akcí, jako jsou např. hlavní pořady Slováckého roku nebo Žalmanův folkový Kyjov pořádaný každý rok v srpnu v rámci Kyjovských letních slavností (Město Kyjov, 2017).

Dům dětí a mládeže Kyjov, příspěvková organizace

Dům dětí a mládeže v Kyjově je příspěvková organizace, jejímž zakladatelem je Jihomoravský kraj. Stejně jako obdobná organizace ve Veselí nad Moravou se orientuje na děti a mladé lidi a výčet jejich aktivit je velmi podobný.

Městská knihovna Kyjov, příspěvková organizace

Městská knihovna Kyjov je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je město Kyjov a má zde více jak stoletou tradici. Knihovna sídlí v třípodlažní budově, která je majetkem Města Kyjova, je umístěna na výhodném místě, téměř ve středu města a je tedy snadno přístupná.

Kromě klasických knihovnických činností se zde také ročně uskuteční přes 180 kulturních a vzdělávacích akcí a pořadů.

Základní umělecká škola Kyjov, příspěvková organizace

ZUŠ Kyjov je opět příspěvková organizace jejímž zakladatelem je město Kyjov. V současnosti zde fungují čtyři obory – hudební, taneční, výtvarný a dramatický. V rámci propojení výuky v hodinách a veřejných vystoupení mají žáci možnost zúčastnit se mnoha přehlídek, besídek, koncertů či vernisáží, které si sami pořádají. Žáci této školy se pravidelně umisťují na předních místech nejen v celostátních, ale také v mezinárodních soutěžích.

Kyjovské Slovácko v pohybu, zapsaný spolek

Sdružení, které bylo založeno v roce 2002 je nezávislá organizace pomáhající k všestrannému rozvoji regionu prostřednictvím spolupráce s místní samosprávou, neziskovým sektorem, podnikatelským sektorem a občany. Spoluvytváří strategii regionu a pro její splnění zajišťují dotace a realizují projekty (Kyjovské Slovácko, 2017).

Jejich činnost je vychází z metody LEADER, která je založena na principu zdola-nahoru. Veškeré náměty a projekty by měly tedy vycházet z myšlenek a podnětů místních venkovských subjektů a občanů a nikoliv zdola direktivně řízeny krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí shora (Kyjovské Slovácko, 2017).

Využívá také CLLD - komunitně vedený místní rozvoj, což je nástroj politiky soudržnosti na období 2014–2020 pro místní rozvoj a rozvoj venkovských, městských a příměstských oblastí. Pomáhá aktivovat a zapojovat místní komunity a organizace tak, aby přispívaly k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícím začlenění. Je to nástroj pro zapojení občanů na místní úrovni pro nalezení odpovědí na sociální, ekonomické a environmentální výzvy. Na základě tohoto nástroje připravuje sdružení své strategie, v rámci kterých analyzují svá území, jejich potřeby a požadavky a definují možné cíle podpory pro finanční prostředky poskytované z Evropské unie na tento integrovaný nástroj (Kyjovské Slovácko, 2017).

3.2.5. Sponzorství v obcích

Mezi časté sponzory kulturních akcí ve Veselí nad Moravou patří například Reklamní a tisková agentura Chludil, VMD Drogerie, RI OKNA, AZ OKNA, a.s., SK elektro plus, s.r.o, Víno Hruška, Bowling City a spousta dalších.

V Kyjově jsou to například Topcentrum Car Kyjov, Šiki Tiskárna Kyjov a Teplárna Kyjov, a.s.

3.3. Analýza rozpočtů vybraných obcí

Následující podkapitola se věnuje analýze rozpočtů vybraných obcí. V níže uvedených tabulkách 3.1. a 3.2. se nacházejí celkové údaje o hospodaření a druhové třídění příjmů a výdajů obou vybraných obcí za rok 2015 v tisících Kč. Dále se analýza zaměřuje na odvětvové třídění výdajů, pro zjištění konkrétních kulturních výdajů. Použité údaje jsou konsolidované a pochází ze serveru Monitor.

Tab. 3.1. Celkové údaje o hospodaření v tis. Kč za rok 2015

	Veselí nad Moravou	Kyjov
Běžné příjmy (daňové + nedaňové)	171 890	194 089
Kapitálové příjmy	5 535	25 186
Přijaté transfery	33 896	43 998
Celkové příjmy	211 321	263 273
Běžné výdaje	152 451	192 815
Kapitálové výdaje	48 654	49 834
Celkové výdaje	201 106	242 648
Saldo příjmů a výdajů	10 215	20 625

Zdroj: Vlastní zpracování (Monitor, 2015)

Z tabulky 3.1. můžeme vyčíst, že obě obce mají kladné saldo, město Kyjov má dokonce dvakrát tolik větší přebytek než Veselí nad Moravou.

Tab. 3.2. Druhové třídění příjmů a výdajů

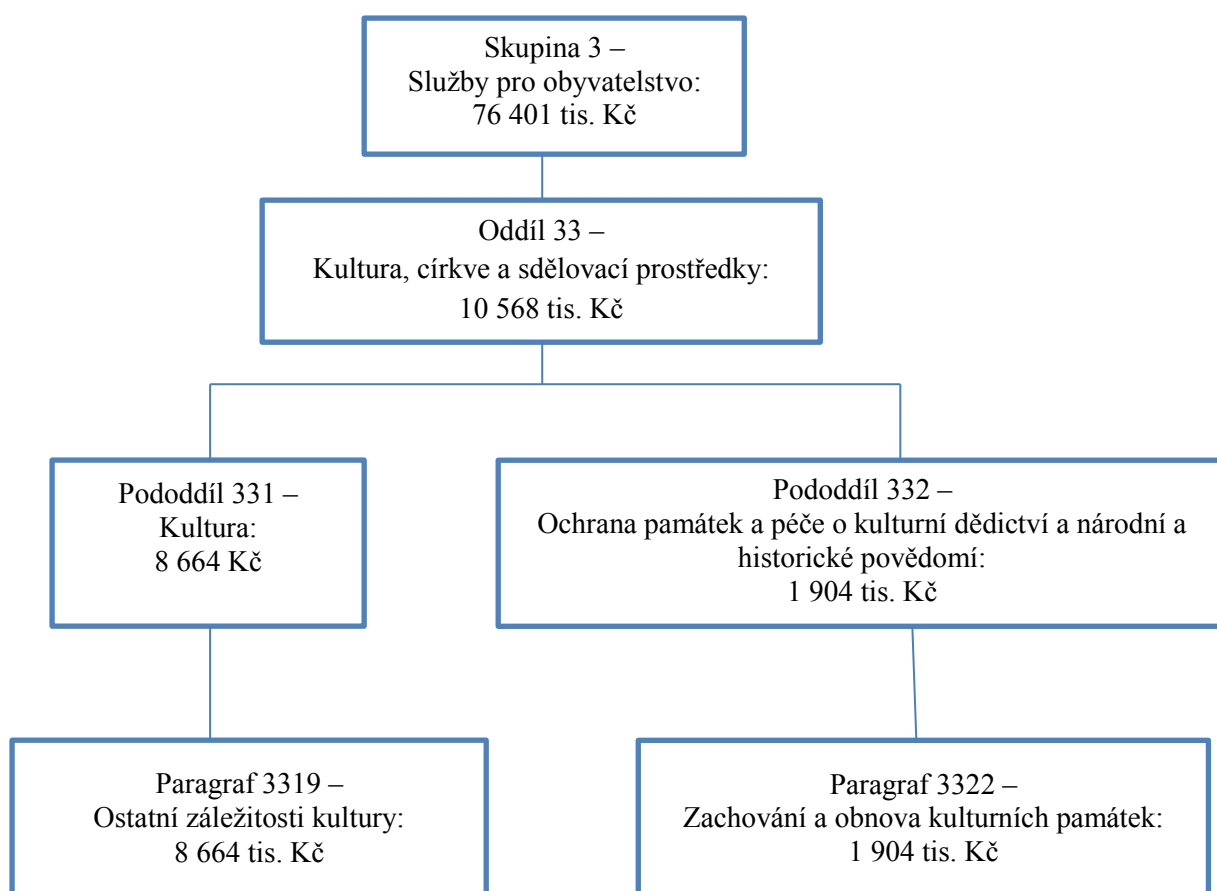
	Veselí nad Moravou		Kyjov	
	Absolutní hodnota v tis. Kč	Přepočtená hodnota na 1 obyvatele	Absolutní hodnota v tis. Kč	Přepočtená hodnota na 1 obyvatele
Tř. 1 – Daňové příjmy	136 086	11,98	153 659	13,42
Tř. 2 – Nedaňové příjmy	9 240	0,81	4 253	0,37
Tř. 3 – Kapitálové příjmy	18 581	1,64	32 901	2,87
Tř. 4 – Přijaté transfery	45 738	4,03	50 971	4,45
Tř. 5 – Běžné výdaje	136 712	12,04	175 393	15,32
Tř. 6 – Kapitálové výdaje	81 303	7,16	122 604	10,71
Tř. 8 - Financování	8 370	0,74	56 213	4,91

Zdroj: Vlastní zpracování (Monitor, 2015)

Odvětvové třídění výdajů ve Veselí nad Moravou za rok 2015

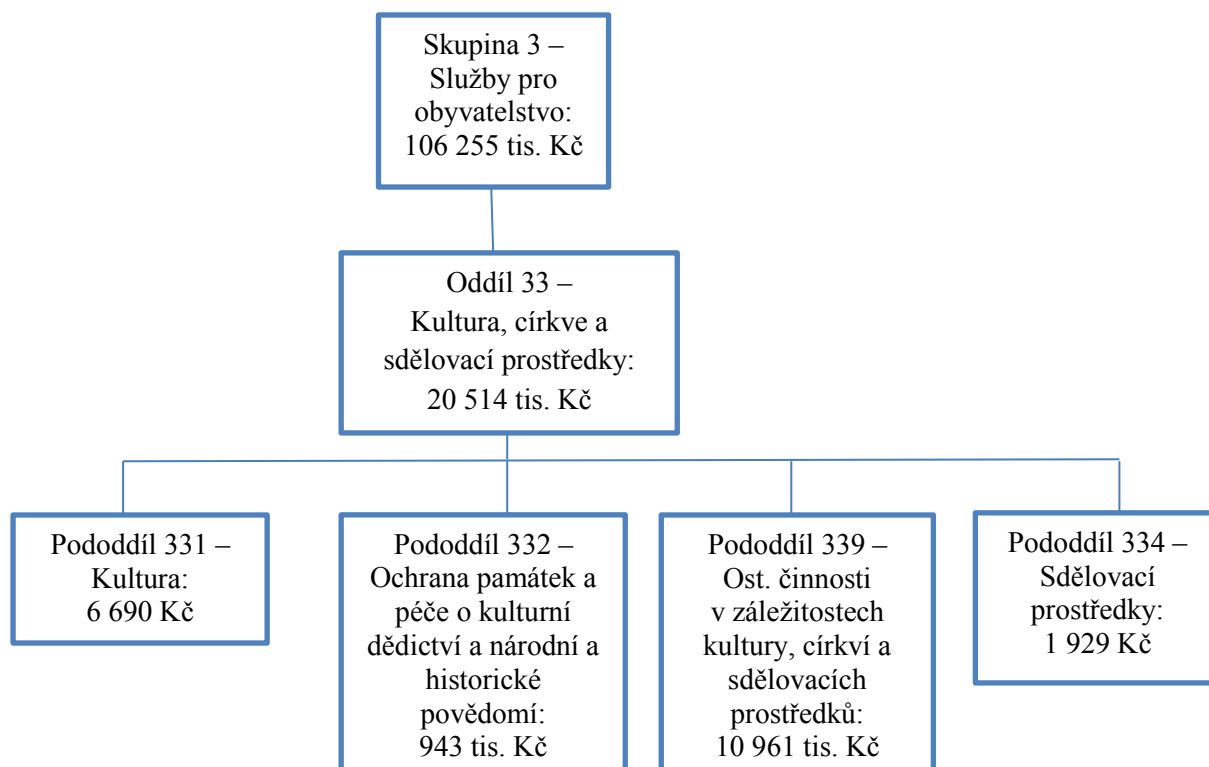
Z kapitoly 2.2. o rozpočtové skladbě již známe odvětvové třídění výdajů na kulturu. Pro naše účely nás bude konkrétně zajímat skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo, kde se nacházejí výdaje týkající se kultury. Pro lepší zobrazení třídění jednotlivých oddílů, pododdílů a paragrafů ve skupině 3 je vytvořeno diagramové rozložení jednotlivých výdajů, viz obrázky 3.2. a 3.3. Data pocházejí z roku 2015 ze serveru Monitor, jsou konsolidovány a uvedeny v tis. Kč.

Obr. 3.2. Odvětvové třídění kulturních výdajů – Veselí nad Moravou

Zdroj: Vlastní zpracování (Monitor, 2015)

Obr. 3.3. Odvětvové třídění kulturních výdajů – Kyjov

Zdroj: Vlastní zpracování (Monitor, 2015)

Obsah pododdílů (viz obr. 3.3.)

- pododdíl 331:
 - paragraf 3311 – Divadelní činnost: 130 tis. Kč
 - paragraf 3312 – Hudební činnost: 513 tis. Kč
 - paragraf 3314 – Činnosti knihovnické: 5 323 tis. Kč
 - paragraf 3315 – Činnosti muzeí a galerií: 92 tis. Kč
 - paragraf 3316 – Vydavatelská činnost: 45 tis. Kč
 - paragraf 3319 – Ostatní záležitosti kultury: 587 tis. Kč
- pododdíl 332:
 - paragraf: 3322 – Zachování a obnova kulturních památek: 474 tis. Kč
 - paragraf 3326 – Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí: 192 tis. Kč
 - paragraf 3329 – Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví: 269 tis. Kč
- poddíl 339:

- paragraf 3392 – Zájmová činnost v kultuře: 9 483 tis. Kč
- paragraf 3399 – Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků: 1 478 tis. Kč
- pododdíl 334:
 - paragraf 3341 – Rozhlas a televize: 1 245 tis. Kč
 - paragraf 3349 – Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků: 684 tis. Kč

Získávání a poskytování prostředků z rozpočtů obcí

V této kapitole je uveden přehled poskytovaných peněžních prostředků prostřednictvím grantů a dotací. Získané prostředky obce mohou pocházet z různých zdrojů, které byly uvedeny výše. Konkrétní získané dotace obou vybraných obcí za rok 2015 jsou uvedeny v Příloze č. 1. Celková částka přijatých dotací ve Veselí nad Moravou činí necelých 31 mil. Kč. V Kyjově je to pak téměř 44 mil. Kč. V rámci podpory kultury ve svých obcích, mohou obce dále ze svých rozpočtů poskytovat různé granty a dotace fyzickým i právnickým osobám.

Přehled poskytnutých dotací ve Veselí nad Moravou

Prostřednictvím grantů jsou z městského rozpočtu podporovány obecně prospěšné aktivity, zejména v oblasti sportu, kultury, sociální péče a cestovního ruchu. Jsou poskytovány na základě Zásad pro poskytování grantů z rozpočtu města platní od 1. ledna 2012. Tento grantový systém nahrazuje systém dotační (Veselí nad Moravou, 2017).

Grantové žádosti jsou předkládány v termínech stanovených v rámci každoročního grantového harmonogramu schváleného usnesením rady města. Žadatel o grant musí mít zpracovanou rámcovou představu o celkovém finančním zajištění podporovaného projektu nebo činnosti. Zastupitelstvo pak vždy v rámci schvalovaného rozpočtu města rozhoduje o celkové výši finančních prostředků vložených do jednotlivých grantových oblastí, přičemž je stanoven strop pro max. 70 % účast financování ze strany městského rozpočtu (Veselí nad Moravou, 2017).

Hodnocení grantů probíhá zejména na půdě komisí v rámci dvoukolového posuzování. Žadatel o grant má možnost, a u grantů nad 50.000,- Kč dokonce povinnost, se osobně zúčastnit jednání grantové komise. O vlastním přidělení grantu rozhoduje rada města nebo zastupitelstvo v souladu se zákonem svěřenými pravomocemi. S úspěšným žadatelem se

následně uzavírá grantová, neboli *veřejnoprávní smlouva* stanovící podrobné podmínky čerpání grantu, včetně povinností spojených s jeho vyúčtováním a kontrolou. Granty jsou poskytovány v následujících oblastech:

- grantová oblast: Kultura,
- grantová oblast: Sport a tělovýchova,
- grantová oblast: Sociální péče,
- grantová oblast: Rozvoj cestovního ruchu,
- grantová oblast: Ostatní volnočasové aktivity (Veselí nad Moravou, 2017).

Grantová oblast Kultura pak obsahuje následující priority:

- Priorita A: Kontinuální umělecká činnost subjektů realizovaná na území města Veselí nad Moravou subjekty v oblasti kultury
- Priorita B: Celoroční práce subjektů v oblasti kultury
- Priorita C: Jednorázové kulturní akce
- Priorita D: Reprezentace města v oblasti kultury
- Priorita E: Podpora aktivit v rámci tradiční lidové kultury (Veselí nad Moravou, 2017).

V následující tabulce jsou uvedeny poskytnuté granty na kulturu z rozpočtu města Veselí nad Moravou rozdělené dle jednotlivých priorit v roce 2015.

Tab. 3.3. Poskytnuté granty v roce 2015 v Kč – Veselí nad Moravou

Název žadatele	Částka
<i>Grantová priorita A</i>	
VKC	249 000
Celkem	249 000
<i>Grantová priorita B:</i>	
Dechová hudba Šohajé	14 000
VKC	248 000
Dům dětí a mládeže	66 500
ZŠ Hutník	14 000
<i>Celkem</i>	<i>342 500</i>
<i>Grantová priorita C:</i>	
ZUŠ Veselí nad Moravou	39 410
VKC	650 700
Dům dětí a mládeže	25 800
Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, z.s.	5 000
ZŠ Hutník	20 000
Centrum pro rodinu	30 000
David Sedlář	5 000
Marek Petrucha	10 000
MŠ Hutník	10 000
Církevní ZŠ	7 000
Masarykovo muzeum Hodonín, pobočka Městské muzeum VnM	4 000
Baťův kanál	15 000
Kámen uhelný, Velká nad Veličkou	5 000
Žebříňák, Strážnice	5 000
Ranč Veselí	10 000
Zdravotně postižení a senioři, Veselská oblast, o.p.s.	5 600
ZŠ Kollárova, p.s.	10 000
Pavel Bouda	16 000
<i>Celkem</i>	<i>873 510</i>
<i>Grantová priorita D:</i>	
ZUŠ Veselí nad Moravou	23 450
VKC	155 000
Římskokatolická farnost	24 500
Církevní ZŠ	14 000
<i>Celkem</i>	<i>216 950</i>
<i>Grantová priorita E:</i>	
VKC	50 000
DDM	35 000
<i>Celkem</i>	<i>85 000</i>
Celkem	1 766 960

Zdroj: Vlastní zpracování (Poskytnuté granty v roce 2015 v Kč, 2015)

Přehled dotací v Kyjově

Prostředky z rozpočtu města jsou poskytovány na základě Zásad o poskytování dotací z rozpočtu města Kyjova schválené Zastupitelstvem města dne 12. 12. 2015. Tyto zásady stanovují jednotná pravidla postupu při poskytování dotací z rozpočtu města Kyjova a jsou závazné pro žadatele o dotaci, pro příjemce dotací a pro orgány města jakožto poskytovatele dotace.

Dotační řízení probíhá v souladu s platnými obecně závaznými předpisy, zejména v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů.

Celkový objem finančních prostředků poskytnutých v rámci grantového řízení je limitován objemem prostředků, který je pro tyto účely v daném kalendářním roce vyčleněn ve schváleném rozpočtu města Kyjova. V roce 2015 bylo na oblast kultury vyčleněno z rozpočtu města 800 000 Kč. Na poskytnutí dotace nevzniká právní nárok. V následující tabulce se nachází rozpis jednotlivých dotací dle žadatele.

Tab. 3.5. Poskytnuté dotace v roce 2015 v Kč - Kyjov

Název žadatele	Částka
Abramuszkin Wladimir	10 000
Cvrkal Marek	25 000
Česká křesťanská akademie, z.s.	3 000
Demižonek – přátelé vína z Bohuslavice	25 000
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Kyjova	4 000
Hilčer Jiří, Mgr.	25 000
JazzKlub Kyjov, o.s.	100 000
Jež Vladimír	40 000
Junák – český skaut, středisko Kyjov, z.s.	7 000
Kouřil Roman	40 000
Komorní orchestr Kyjova	45 000
Kudela Mario	25 000
Kulturně-historická společnost Bohuslavice	35 000
Folklorní sdružení Kyjov, z.s.	35 000
Military muzeum generála Sergeje Jana Ingra	50 000
Moravsko-slezská křesťanská akademie, z. s.,	6 000
Narajama	25 000
Návrat z Kyjova	30 000
Občanské sdružení OMEGA plus	14 000
Občanské sdružení OPONA	70 000
OREL Jednota Kyjov	5 000
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR	13 000
Slovácký soubor Kyjov, z.s.	100 000
Soubor Tetky z Kyjova	28 000
V karanténě, z.s	20 000
Sytař Tomáš	10 000
Výleta Vojtěch	10 000
Celkem	800 000

Zdroj: Vlastní zpracování (Seznam žádostí o dotace z rozpočtu města Kyjova, 2015)

4. ZHODNOCENÍ FINANCOVÁNÍ KULTURY VE VYBRANÝCH OBCÍCH

Účelem této kapitoly je zhodnotit financování kultury ve vybraných obcích a provést určité srovnání různými metodami a z různých pohledů. Bude zde zkoumána hypotéza, zda objem celkových výdajů rozpočtů obcí má vliv na velikost výdajů na kulturu těchto obcí. K tomuto srovnání budou použity různé metody, jako například statistická metoda nazývaná korelace časových řad, či porovnáním vybraných obcí s celou Českou republikou a Jihomoravským na základě zprůměrování konkrétních výdajů na kulturu počtem obyvatel v delším časovém horizontu.

4.1. Srovnání financování

V následujících podkapitolách bude provedeno srovnání financování jak mezi vybranými obcemi, tak i celkové srovnání s Českou republikou a Jihomoravským krajem.

4.1.1. Srovnání financování mezi vybranými obcemi

Ke srovnání financování kultury mezi vybranými obcemi je použita statistická metoda *korelace časových řad*, která vyjadřuje vzájemný vztah mezi dvěma procesy nebo veličinami. Pokud se jedna z nich mění, mění se korelativně i druhá a naopak. Pokud se mezi dvěma procesy ukáže korelace, je pravděpodobné, že na sobě závisí.

Bude tedy zkoumána časová řada dvou veličin za 15 po sobě jdoucích let, konkrétně jsou to výdaje na kulturu a celkové výdaje, které se spolu i procentním podílem výdajů na kulturu nacházejí v tabulkách 4.1. a 4.2. Jednotlivá data pocházejí ze dvou zdrojů. Data z roku 2001 až 2009 pocházejí z databáze Ministerstva financí ČR nazývané ARISweb a data z let 2010 až 2015 pocházejí z novější databáze Monitor, která funkci ARISwebu nahradila. Účelem analýzy je zjistit, zda výše výdajů na kulturu závisí objemu celkových výdajů.

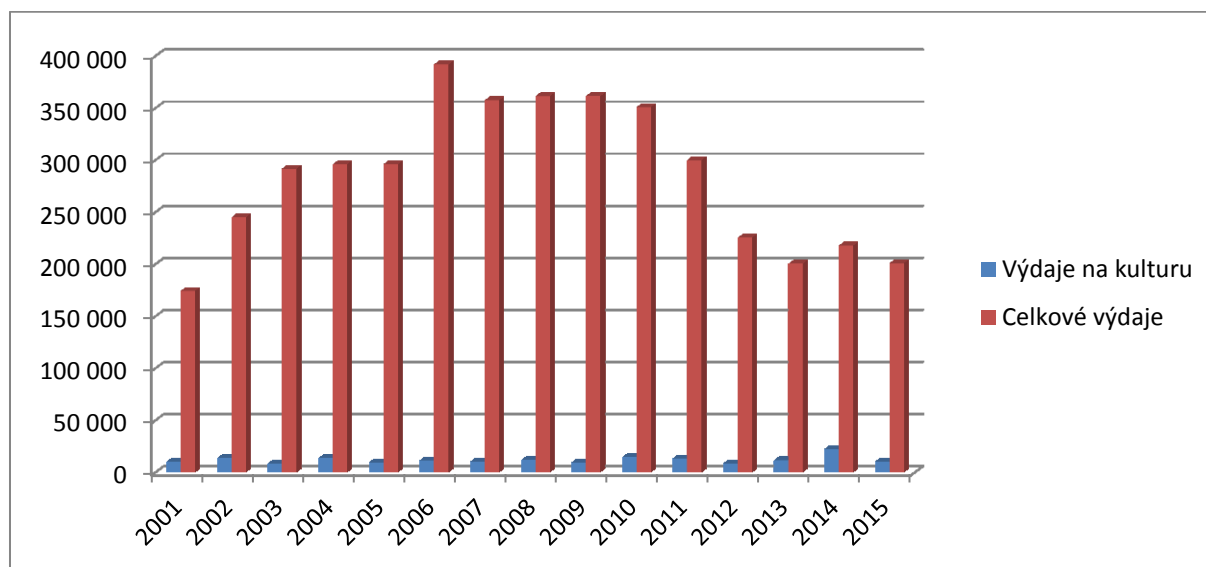
Pro lepší přehlednost jsou vytvořeny grafy srovnání výdajů pro každou obec i pro srovnání mezi vybranými obcemi, které jsou uvedeny pod tabulkami.

Tab. 4. 1. Vývoj výdajů na kulturu v tis. Kč – Veselí nad Moravou

Rok	Výdaje na kulturu	Celkové výdaje města	Podíl výdajů v %
2001	10 300	174 480	5,90
2002	13 706	245 091	5,59
2003	8 477	291 849	2,90
2004	13 722	296 092	4,63
2005	9 687	296 047	3,27
2006	11 660	391 966	2,97
2007	10 453	357 663	2,92
2008	11 921	361 453	3,30
2009	9 613	361 579	2,66
2010	14 621	351 096	4,16
2011	13 472	300 167	4,49
2012	8 781	225 586	3,89
2013	11 725	200 541	5,85
2014	22 589	218 015	10,36
2015	10 568	201 106	5,25

Zdroj: Vlastní zpracování (ARISweb, 2001 a Monitor, 2017)

Graf 4.1. Vývoj celkových a dílčích výdajů – Veselí nad Moravou

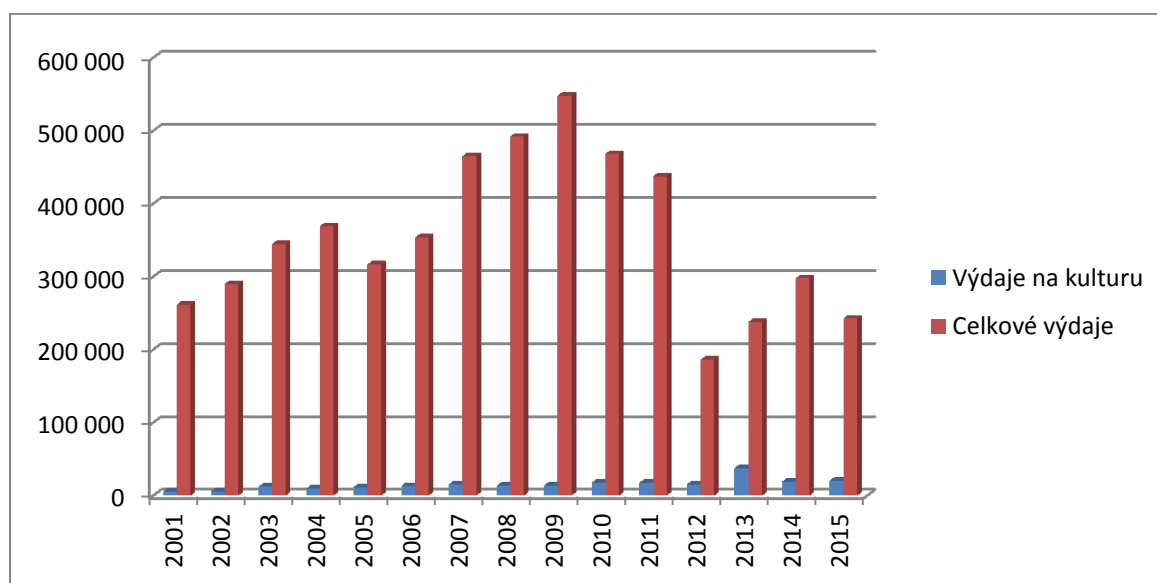
Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 4.2. Vývoj výdajů na kulturu v tis. Kč – Kyjov

Rok	Výdaje na kulturu	Celkové výdaje	Podíl výdajů v %
2001	5 837	261 728	2,23
2002	5 396	289 849	1,86
2003	12 037	344 878	3,49
2004	9 587	369 164	2,60
2005	11 567	316 587	3,65
2006	13 079	353 464	3,70
2007	15 562	465 232	3,34
2008	13 287	491 900	2,70
2009	13 718	548 028	2,50
2010	17 666	467 999	3,77
2011	17 635	437 471	4,03
2012	15 356	186 162	8,25
2013	37 771	237 849	15,88
2014	19 072	297 996	6,40
2015	20 514	242 648	8,45

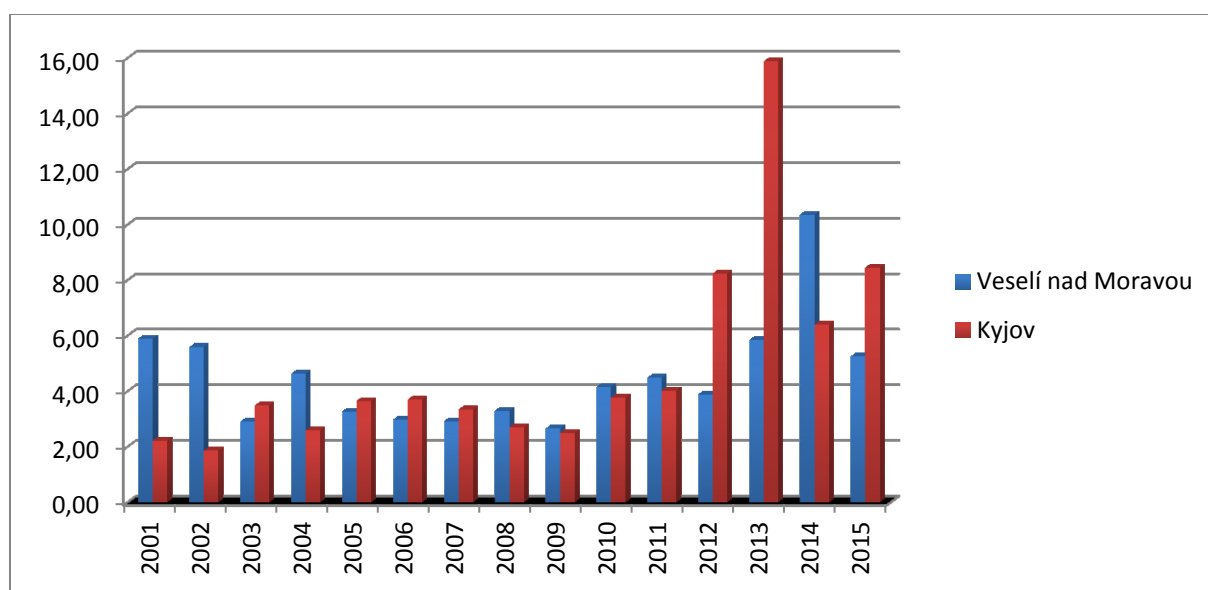
Zdroj: Vlastní zpracování (ARISweb, 2001 a Monitor, 2017)

Graf 4.2. Vývoj celkových a dílčích výdajů - Kyjov

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf. 4.3. Srovnání podílů kulturních výdajů v %

Zdroj: Vlastní zpracování

Korelační analýza

Korelační analýza se zabývá mírou závislosti náhodných dat. Standardním výstupem korelační analýzy je koeficient popisující míru závislosti, nejčastěji *korelační koeficient*. Vztah mezi znaky či veličinami x (výdaje na kulturu) a y (celkové výdaje) může být kladný, pokud přibližně platí: $y = kx$, nebo záporný: $y = -kx$. Hodnota korelačního koeficientu -1 značí *zcela nepřímou závislost* (antikorelaci), tedy čím více se zvětší hodnoty v první skupině znaků, tím více se zmenší hodnoty v druhé skupině znaků, např. vztah mezi uplynulým a zbývajícím časem. Hodnota korelačního koeficientu $+1$ značí *zcela přímou závislost*. Pokud je korelační koeficient roven 0 (nekorelovanost), pak mezi znaky není žádná statisticky zjištělná lineární závislost. *Rozdělení závislostí* je pak následující:

- od 0 do $0,2$ – velmi slabá,
- od $0,2$ do $0,4$ – slabá,
- od $0,4$ do $0,7$ – průměrná,
- od $0,7$ do $0,9$ – silná,
- od $0,9$ do 1 – velmi silná.

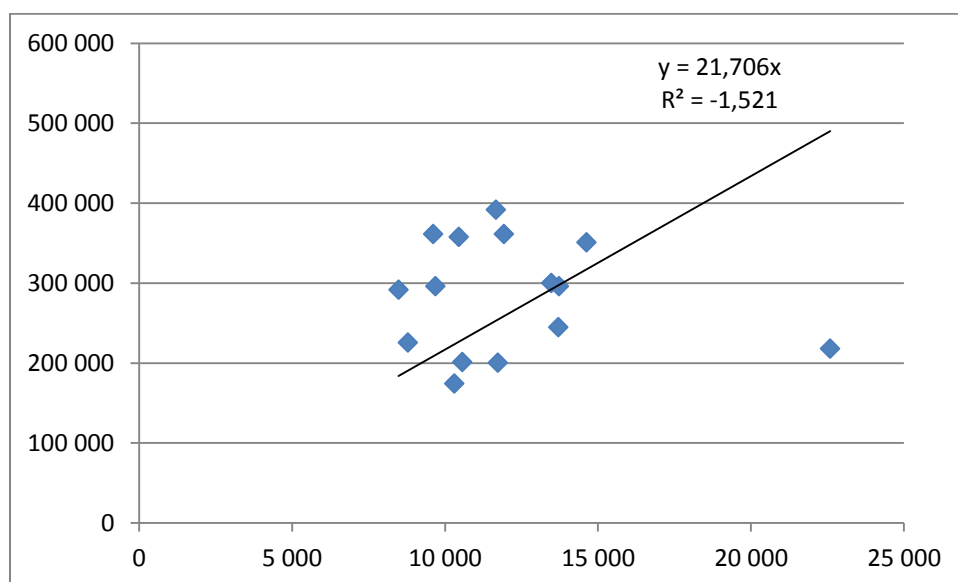
Výpočet korelační analýzy byl proveden pomocí programu Microsoft Excel 2010. Korelační koeficient časové řady se označuje R a vypočítá se pomocí funkce CORREL. Druhá mocnina korelačního koeficientu R^2 se nazývá koeficient determinace a nabývá hodnot od 0 do $+1$. Výsledné hodnoty zaokrouhlené na tři desetinná místa jsou uvedeny níže v tabulce.

Tab. 4.3. Hodnoty korelační analýzy

	R	R²
Veselí nad Moravou	-0,13	0,016
Kyjov	-0,167	0,028

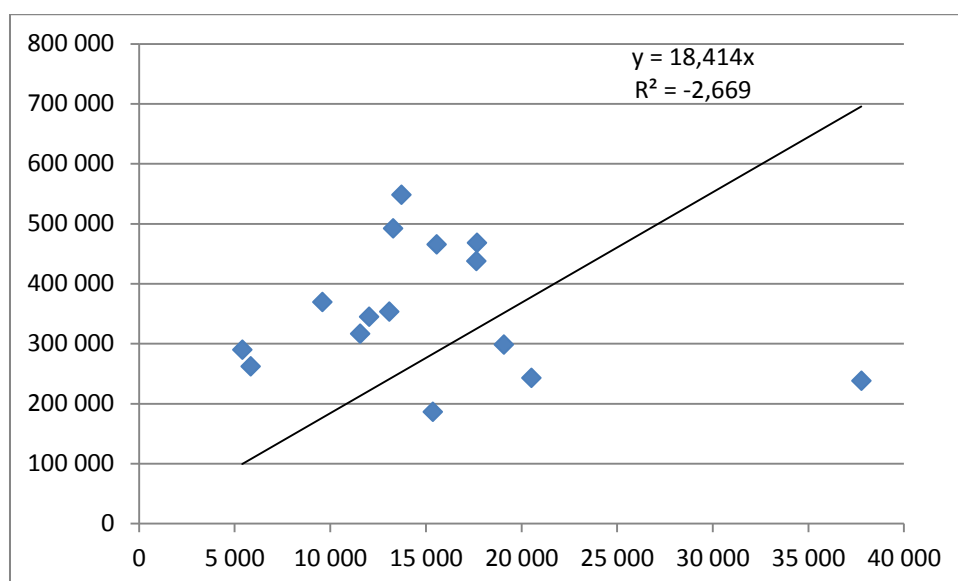
Zdroj: Vlastní zpracování

Korelační koeficient u obou obcí je záporný a vyjadřuje tedy negativní korelaci obou veličin. Čím větší je absolutní hodnota r , tím těsnější je korelace mezi oběma proměnnými, což můžeme vidět i na grafu závislosti mezi proměnnými, který je uveden níže pro obě obce. Čím těsněji jsou body uspořádány kolem linie spojnice trendu, tím větší je zde závislost a z grafů můžeme vyčíst, že u obce Veselí nad Moravou se vyskytuje vyšší korelace.

Graf 4.4. Závislost mezi proměnnými – Veselí nad Moravou

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4.5. Závislost mezi proměnnými – Kyjov

Zdroj: Vlastní zpracování

Test významnosti korelačního koeficientu

Korelační koeficient R , který počítáme z dat korelačních dvojic naměřených u výběrového souboru, představuje pouze odhad skutečného korelačního koeficientu, který předpokládáme v celé populaci. Pokud tedy chceme přesně vědět, zda korelační vztah v populaci opravdu existuje, je nutno výběrový korelační koeficient R testovat, což provedeme pomocí *t-testu*, kdy testujeme nulovou hypotézu o nezávislosti ($H_0 : r = 0$).

Vzorec *t-testu* je následující:

$$t = \frac{|R|\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-R^2}}$$

Testovací hodnotu t porovnáváme s t -krit ($0,975; n-2$). Je-li t větší než kvantil Studentova rozdělení t -krit, zamítá se H_0 . Hodnota t u Veselí nad Moravou je 0,455 a u Kyjova je to 0,611. Obě t hodnoty nejsou větší než kvantil Studentova rozdělení, tudíž hypotézu nemůžeme zamítnout a přijímáme hypotézu, že mezi velikostí celkových výdajů a výdajů na kulturu existuje vztah, není však příliš velký. Výdaje na kulturu tak nejsou dány velikostí celkových výdajů a jejich velikost je ovlivňována jinými faktory.

4.1.2. Srovnání financování v rámci České republiky

Následující obsahuje srovnání financování kultury obou vybraných obcí v rámci Jihomoravského kraje i celé České republiky. V tab. 4.4. je vytvořeno srovnání podílů kulturních výdajů v procentech. Jednotlivé podíly výdajů na kulturu Jihomoravského kraje a České republiky byly vytvořeny na základě výpočtu ze skutečných výdajů na kulturu a celkových výdajů. Tabulky s těmito údaji jsou uvedeny v Příloze č. 2 a data pocházejí opět ze serveru ARISweb a Monitor.

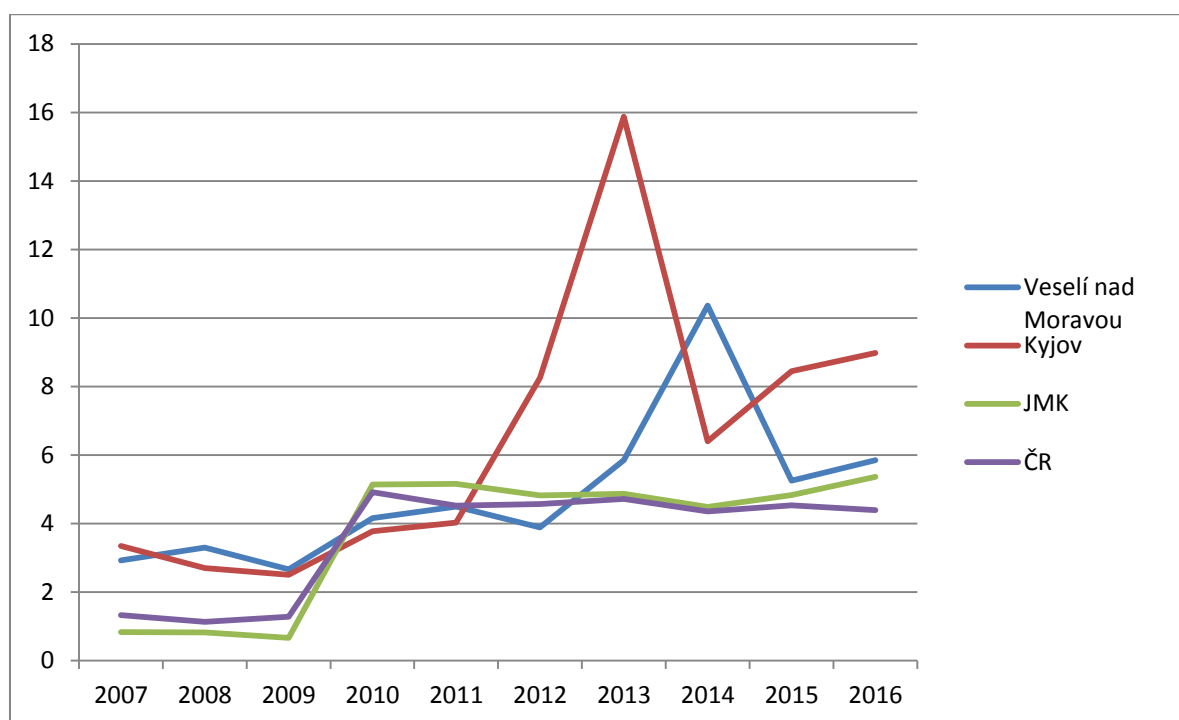
Tab. 4.4. Srovnání podílů kulturních výdajů v rámci ČR v %

Rok	Veselí nad Moravou	Kyjov	JMK	ČR
2007	2,92	3,34	0,83	1,33
2008	3,30	2,70	0,82	1,13
2009	2,66	2,50	0,66	1,28
2010	4,16	3,77	5,14	4,91
2011	4,49	4,03	5,16	4,52
2012	3,89	8,25	4,82	4,57
2013	5,85	15,88	4,87	4,72
2014	10,36	6,40	4,48	4,35
2015	5,25	8,45	4,83	4,53
2016	5,85	8,98	5,36	4,39

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro lepší přehlednost byl vytvořen graf 4.6., z něhož můžeme vyčíst, že vývoj výdajů v Jihomoravském kraji a v ČR byl obdobný, avšak Jihomoravský kraj vykazoval od roku 2010 vyšší hodnoty. Vývoj výdajů vybraných obcí se lišil. Obě obce vykazovali téměř po celou dobu sledovaného období vyšší hodnoty než Jihomoravský kraj a ČR, vyjma let 2010 a 2011. Nejvyšších hodnot nabývala obec Kyjov a to v roce 2015 dokonce více jak dvojnásobek republikových a krajských výdajů.

Graf 4.6. Srovnání podílů kulturních výdajů v rámci ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro jiný úhel pohledu byla vytvořena také tabulka 4.5., která srovnává průměrné výdaje na kulturu v rámci kraje i ČR se skutečnými výdaji vybraných obcí. Průměrné výdaje byly vytvořeny jako skutečné výdaje vydělené počtem obyvatel v daném roce. V seznamu příloh jsou uvedeny tabulky se skutečnými výdaji na kulturu Jihomoravského kraje a České republiky a s vývojem počtu obyvatel, které sloužili k výpočtu průměrných výdajů na kulturu.

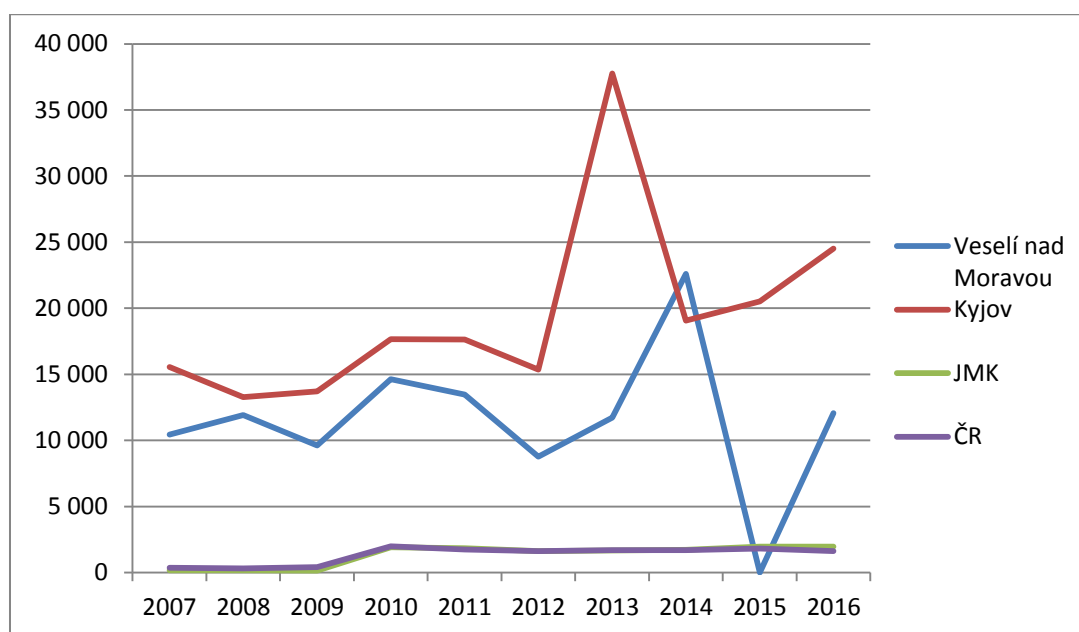
Tab. 4.5. Srovnání průměrných výdajů na kulturu v rámci ČR v tis. Kč

Rok	Veselí nad Moravou	Kyjov	JMK	ČR
2007	10 453	15 562	174,59	376,55
2008	11 921	13 287	179,92	318,62
2009	9 613	13 718	151,83	421,87
2010	14 621	17 666	1 919,35	1 984,09
2011	13 472	17 635	1 846,52	1 749,30
2012	8 781	15 356	1 637,20	1 638,79
2013	11 725	37 771	1 664,52	1 703,01
2014	22 589	19 072	1 719,75	1 696,80
2015	10 568	20 514	1 964,17	1 824,34
2016	12 056	24 501	1 976,19	1634,57

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro lepší přehlednost byl opět vytvořen graf 4.7, z něhož můžeme vyčíst, že obě města mají mnohem vyšší výdaje na kulturu než průměrné výdaje v kraji i v ČR. Tento rozdíl je způsobený polohou měst v Jihomoravském kraji, obě města působí jako určité centrum typické kultury na Moravě a konají se zde různé kulturní akce během celého roku. Jihomoravský kraj má obdobný průběh vývoje výdajů na kulturu jako ČR, což lze vidět i v grafu, jelikož jejich křivky jsou totožné a téměř splývají.

Graf 4.7. Srovnání průměrných výdajů na kulturu v rámci ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Srovnání výdajů na kulturu Jihomoravského kraje

Z předchozího srovnání vychází, že vývoj výdajů na kulturu Jihomoravského kraje má obdobný průběh jako vývoj výdajů České republiky. V rámci srovnání průměrných výdajů na kulturu bylo zjištěno, že tento vývoj je téměř identický. Otázkou však zůstává, jak si na tom stojí Jihomoravský kraj v porovnání s ostatními kraji v zemi, zda vykazuje vyšší hodnoty díky kulturnímu životu typickému pro tento kraj a tím i ovlivňuje vývoj výdajů na kulturu ve vybraných obcích, které se zde nachází.

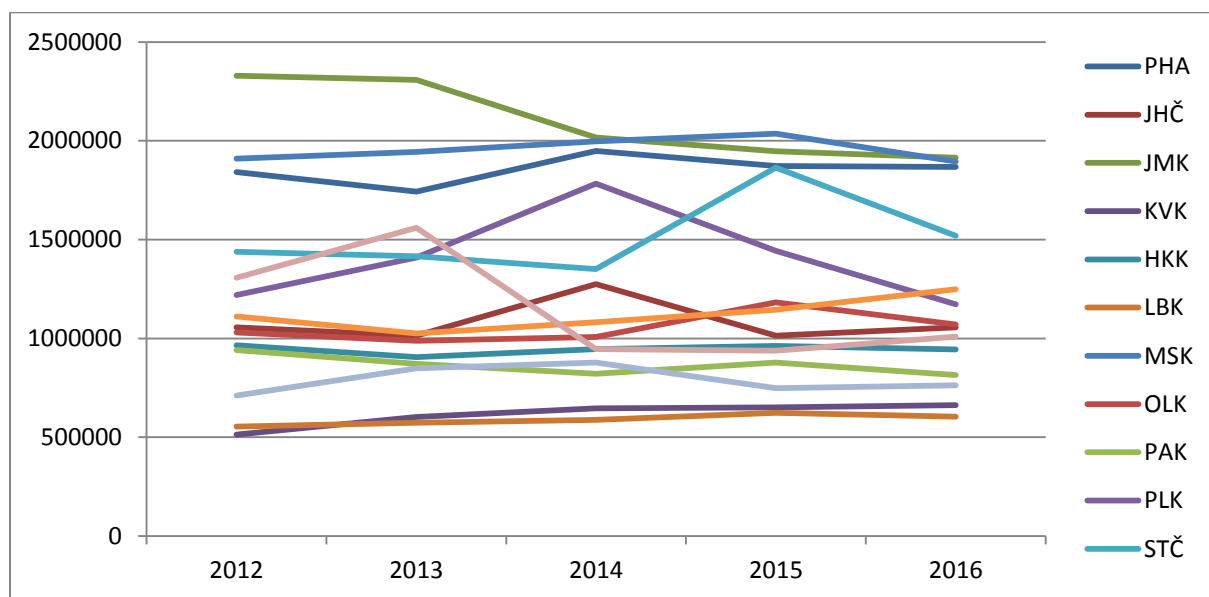
K tomuto účelu je vytvořena tabulka 4.6., kde je uveden vývoj výdajů na kulturu v krajích ČR za posledních pět let v tis. Kč. Pro lepší přehlednost byl také vytvořen graf 4.8., který potvrzuje hypotézu o postavení Jihomoravského kraje ve velikosti výdajů na kulturu v rámci celé České republiky. Jihomoravský kraj se dělí o první místo s Hlavním městem Praha. Nejnížší hodnoty pak vykazuje Liberecký kraj.

Tab. 4.6. Vývoj výdajů na kulturu v krajích ČR v tis. Kč

Kraj	2012	2013	2014	2015	2016
PHA	1 841 427	1 742 788	1 947 742	1 871 639	1 868 261
JHČ	1 055 688	1 014 489	1 274 642	1 014 489	1 055 688
JMK	2 329 933	2 307 900	2 017 262	1 947 486	1 913 889
KVK	513 172	602 648	646 259	651 697	662 827
HKK	965 478	905 137	945 239	962 191	944 565
LBK	553 077	572 903	587 573	622 831	603 432
MSK	1 910 235	1 943 047	1 997 693	2 036 147	1 894 388
OLK	1 029 229	988 303	1 006 650	1 182 759	1 070 039
PAK	940 477	871 166	820 209	877 763	814 975
PLK	1 219 182	1 409 622	1 783 922	1 443 775	1 171 853
STČ	1 438 732	1 415 639	1 351 365	1 863 624	1 519 088
ULK	1 111 622	1 024 830	1 082 577	1 144 599	1 247 980
VYS	710 784	849 135	878 509	747 550	762 836
ZLK	1 306 539	1 559 006	946 151	937 863	1 009 192

Zdroj: Vlastní zpracování (Monitor, 2017)

Graf 4.8. Srovnání výdajů na kulturu v krajích ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2. Ověření hypotézy

Z předchozích výpočtů a srovnávání různých veličin můžeme vyvodit několik závěrů. Danou hypotézu, že objem celkových výdajů rozpočtů obcí má vliv na velikost výdajů na kulturu těchto obcí, nelze přímo potvrdit, jelikož korelační koeficient u obou obcí je záporný a vyjadřuje tedy negativní korelaci obou veličin. Díky následnému testování těchto hodnot, bylo však zjištěno, že hypotézu nelze ani zamítnout a můžeme tedy tvrdit, že mezi velikostí celkových výdajů a výdajů na kulturu existuje vztah, který není však příliš velký.

Bylo však potvrzeno, že obě obce vykazují nadprůměrné výdaje na kulturu v porovnání s Jihomoravským krajem a Českou republikou. Zároveň bylo zjištěno, že i samotný Jihomoravský kraj má jedny z nejvyšších hodnot ze všech krajů v České republice.

5. ZÁVĚR

Kultura ve svém nejširším pojetí představuje smíšený kolektivní statek a její význam spočívá především v tom, že je nezbytnou podmínkou života v lidské společnosti. Jde především o lidské konání, zejména umělecké, ale také o jídelní zvyky, chování, oblékání a celkovou úroveň vzdělanosti. Kultura je zároveň přímým ukazatelem vyspělosti každého národa. Proto je zapotřebí kulturu nejen pěstovat a udržovat, ale také podporovat. A tady zaujímá důležitou roli školství, výchova a prostředí.

Rozsah produkovaných kulturních činností a dalších kulturních produktů je v současnosti stále větší a vzhledem k technickému pokroku a celkovému rozvoji společnosti i kvalitnější. To s sebou přináší zvýšené nároky na objem vynakládaných finančních prostředků pro tuto oblast. Každý vyspělý stát má zájem na trvalé produkci a spotřebě kulturních statků

V zájmu všech úrovní veřejné správy je vytvářet co nejlepší podmínky pro realizaci těchto kulturních statků. O rozsahu financování kultury rozhoduje zejména společenský zájem těchto statků, což znamená, že část nákladů financuje i příslušný občan, či spotřebitel a zbytek je financován z veřejných rozpočtů.

Existuje několik způsobů financování kultury, které můžeme rozdělit na veřejnou a soukromou podporu, kdy tato práce se zabývala především přímou veřejnou podporou. Obce ze svých rozpočtů zabezpečují kulturní rozvoj pro své obyvatele a uspokojují jejich potřeby zřizováním, správou a provozem příslušných kulturních zařízení.

Mezi základní předpoklady uskutečňování těchto činností, patří zejména to, aby občané měli potřebu místní kultury, což lze potvrdit právě u našich vybraných obcí Kyjov a Veselí nad Moravou. Tyto obce v porovnání s Českou republikou vykazují nadprůměrné kulturní výdaje. Jsou výrazně ovlivňovány svou polohovou v Jihomoravském kraji a svého postavení využívají v rámci získávání prostředků z kraje, státního rozpočtu i z evropských zdrojů. Zároveň ale sami každoročně poskytují ze svých rozpočtů prostředky jak soukromníkům, tak organizacím v částkách kolem jednoho milionu korun právě na rozvoj kultury na svém území.

Každý národ má svojí specifickou lidovou kulturu, která v podstatě udržuje jeho pospolitost. V Jihomoravském kraji je to typický folklór zahrnující hudbu, jazyk, tanec, lidové kroje, užité umění a umělecká řemesla. Lidová kultura zde není pouhým představením pro turisty, ale přetrvávající součástí tamějšího života. Zejména díky těmto důvodům bylo zjištěno, že Jihomoravský kraj vykazuje jedny z nejvyšších kulturních výdajů v České republice, což je známkou toho, že kultura zde hraje významnou roli.

Cílem práce bylo srovnání a zhodnocení financování kultury nejen v rámci vybraných obcí, ale i v rámci celé České republiky, což bylo naplněno díky různým metodám.

Zkoumanou hypotézu, zda objem celkových výdajů rozpočtů obcí má vliv na velikost výdajů na kulturu těchto obcí, nelze přímo potvrdit, jelikož korelační koeficient u obou obcí je záporný a vyjadřuje tedy negativní korelaci obou veličin. Díky následnému testování těchto hodnot, bylo však zjištěno, že hypotézu nelze ani zamítnout a můžeme tedy tvrdit, že mezi velikostí celkových výdajů a výdajů na kulturu existuje vztah, který není však příliš velký.

Výdaje na kulturu obcí nejsou tedy přímo ovlivňovány velikostí celkových výdajů, ale na jejich růst, či pokles mají vliv jiné faktory. Jde tedy zejména o již zmíněný zájem obyvatel na tvorbě kulturních činností a důležitá je i iniciativní tvorba jednotlivců.

Kulturní činnosti vyvolávají i vedlejší přínosy v různých oblastech, tzv. multiplikační efekty. Mohou to být například nová pracovní místa, lepší mzdové příjmy, vyšší tržby a další. Kulturní činnosti také častou dokážou přilákat do obcí turisty, což přináší do rozpočtu obce vyšší příjmy. Není tomu jinak i v našich vybraných obcích. Ve Veselí nad Moravou například v roce 2015 vznikla kavárna, která se nachází ve stejné budově jako již zmíněné Kino Morava a během promítání filmů, či pořádání akcí v kině, vykazuje kavárna až dvakrát tolik vyšší tržby. Podobné příklady by se dali nalézt i v Kyjově například během pořádání různých slavností.

Kultura je tedy důležitou součástí života v obcích ze všech různých aspektů a měla by být podporována, rozvíjena a udržována všemi možnými prostředky.

Seznam zdrojů

DVOŘÁK, Jan, Olga SEDLÁČKOVÁ a Marek JETMAR. *Malý slovník managementu divadla: příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. Praha: Pražská scéna, 2005. Teatrologie. ISBN 80-861-0249-

NEKOLNÝ, Bohumil, Olga SEDLÁČKOVÁ a Marek JETMAR. *Česká kultura v roce 2000: příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. Brno: Barrister, 2000. Teatrologie. ISBN 80-859-4766-8.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, Olga SEDLÁČKOVÁ a Marek JETMAR. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.

Elektronické zdroje

ARISWEB. *Databáze* [online]. 2001 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.info.mfer.cz/aris/>

ARTS LEXIKON. *Státní fond kultury ČR* [online]. 2013 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.artslexikon.cz//index.php?title=St%C3%A1tn%C3%AD_fond_kultury_%C4%8CR

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30845>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Výsledky účtu kultury – 2014* [online]. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysledky-uctu-kultury-2014>

DATABÁZE STRATEGIÍ. *Státní kulturní politika ČR 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mk/strategie/statni-kulturni-politika-na-leta-2015-2020-s-vyhledem-do-roku-2025?typ=struktura>

EEA GRANTS. *Kdo jsme* [online]. 2013 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.eeagrants.cz/cs/zakladni-informace/kdo-jsme>

FOND KINEMATROGRAFIE. *O Státním fondu kinematografie* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://fondkinematografie.cz/o-fondu/>

JIHOMORAVSKÝ KRAJ. *Creative Europe/Kreativní Evropa (2014–2020)* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=223777&TypeID=2> [online]. [cit. 2017-03-15].

JIHOMORAVSKÝ KRAJ. *Základní údaje o Jihomoravském kraji* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27204&TypeID=2>

KULTURA VESELÍ. *O nás* [online]. 2012 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://kultura-veseli.cz/o-nas>

KYJOVSKÉ SLOVÁCKO. *Z čeho vycházíme* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.kyjovske-slovacko.com/cs/z-ceho-vychazime>

MĚSTO KYJOV. *Kultura, sport, volný čas*. [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.mestokyjov.cz/kultura-sport-volny-cas/ds-1317/p1=3276>

MĚSTO KYJOV. *Kulturní příležitosti* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.mestokyjov.cz/kulturni-prilezitosti/ds-1170/p1=3276>

MĚSTO KYJOV. *Městské kulturní středisko* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.mestokyjov.cz/mestske-kulturni-stredisko/ds-1175>

MĚSTO KYJOV. *Seznam žádostí o dotace z rozpočtu města Kyjova v roce 2015* [online]. 2015 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.mestokyjov.cz/assets/File.ashx?id_org=7843&id_dokumenty=22558

MĚSTO KYJOV. *Závěrečný účet města Kyjova za rok 2015*. [online]. 2015 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.mestokyjov.cz/vismo/dokumenty_2.asp?id_org=7843&id=26279&n=zaverecny%2Ducet%2Dmesta%2Dkyjova%2D2015&p1=2952

MINISTERSTVO KULTURY. *Působnost ministerstva* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/pusobnost-ministerstva-1113.html>

MONITOR. *Státní pokladna* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/>

NIPOS-MK. *Výpis obsahu vyhl. č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě, odvětvové třídění, skupina 3, oddíl 33* [online]. 2010 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Tabulkov%C3%A1-%C4%8D%C3%A1st-2001-2010.pdf>

STUDY. *Financing the arts and culture in the European Union* [online]. 2006 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.culturalpolicies.net/web/files/134/en/Financing_the_Arts_and_Culture_in_the_EU.pdf

TEREZA RAABOVÁ. *Multiplikační efekty kulturních odvětví v české ekonomice* [online]. 2010 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/res/data/013/001466.pdf>

TURISTICKÉ CENTRUM VESELSKA. *Veselí nad Moravou* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://turisticke-centrum-veselska.cz/cz/o-meste-a-regionu/veseli-nad-moravou>

VESELÍ NAD MORAVOU. *Grantový systém* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.veseli-nad-moravou.cz/granty/ds-44010/p1=77531>

VESELÍ NAD MORAVOU. *Město a samospráva* [online]. 2011 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://veseli-nad-moravou.cz/mesto-a-samosprava/d-590113/p1=77451>

VESELÍ NAD MORAVOU. *Poskytnuté granty v roce 2015 v Kč* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://veseli-nad-moravou.cz/html/soubory/Granty/Vysledky_2015/Souhrn/Prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2015-1-Kultura.pdf

VESELÍ NAD MORAVOU. *Závěrečný účet města Veselí nad Moravou za rok 2015* [online]. 2015 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://veseli-nad-moravou.cz/assets/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=601585

VLADIMÍR MATULA. *Sponzoring* [online]. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.vladimirmatula.zjhlavy.cz/sponzoring.php>

Seznam obrázků

Obr. 3.1. Administrativní členění kraje

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Administrativní členění kraje* [online]. 2007 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/15829275+13-623507k02.jpg/d5769f8e-042c-4621-afca-84571b5d4d66?version=1.0&t=1412764672886>

Obr. 3.2. Odvětvové třídění kulturních výdajů – Veselí nad Moravou

Zdroj dat: MONITOR. *Město Veselí nad Moravou* [online]. 2015 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00285455>

Obr. 3.3. Odvětvové třídění kulturních výdajů – Kyjov

Zdroj dat: MONITOR. *Město Kyjov* [online]. 2015 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00285030>

Seznam grafů a tabulek

Graf 4.1. Vývoj celkových a dílčích výdajů – Veselí nad Moravou

Graf 4.2. Vývoj celkových a dílčích výdajů - Kyjov

Graf. 4.3. Srovnání podílů kulturních výdajů v %

Graf 4.4. Závislost mezi proměnnými – Veselí nad Moravou

Graf 4.5. Závislost mezi proměnnými – Kyjov

Graf 4.6. Srovnání podílů kulturních výdajů v rámci ČR

Graf 4.7. Srovnání průměrných výdajů na kulturu v rámci ČR

Graf 4.8. Srovnání výdajů na kulturu v krajích ČR

Tab. 3.1. Celkové údaje o hospodaření v tis. Kč za rok 2015

Tab. 3.2. Druhové třídění příjmů a výdajů dle rozpočtové skladby

Tab. 3.3. Poskytnuté granty v roce 2015 v Kč – Veselí nad Moravou

Tab. 3.4. Získané dotace v roce 2015 v Kč – Veselí nad Moravou

Tab. 3.5. Poskytnuté dotace v roce 2015 v Kč – Kyjov

Tab. 3.6. Získané dotace v roce 2015 v Kč – Kyjov

Tab. 4. 1. Vývoj výdajů na kulturu v tis. Kč – Veselí nad Moravou

Tab. 4.2. Vývoj výdajů na kulturu v tis. Kč – Kyjov

Tab. 4.3. Hodnoty korelační analýzy

Tab. 4.4. Srovnání podílů kulturních výdajů v rámci ČR v %

Tab. 4.5. Průměrné výdaje na kulturu v rámci ČR v tis. Kč

Tab. 4.6. Vývoj výdajů na kulturu v krajích ČR v tis. Kč

Seznam zkratek

CLLD - Comunity-led Local Development

EHP – Evropský hospodářský prostor

EEA – European Economic Area

EU – Evropská Unie

HKK – Královéhradecký kraj

JHČ – Jihočeský kraj

JMK – Jihomoravský kraj

KVK – Karlovarský kraj

LBK – Liberecký kraj

LEADER - Liaison Entrée Actions de Développement de l'Économie Rurale

MKS – Městské kulturní středisko

MSK – Moravskoslezský kraj

OLK – Olomoucký kraj

PAK – Pardubický kraj

PHA – Hlavní město Praha

PLK – Plzeňský kraj

STČ – Středočeský kraj

ULK – Ústecký kraj

VYS – Kraj Vysočina

ZLK – Zlínský kraj

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21. 4. 2017

Lucie Šmidová

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přijaté dotace vybraných obcí

Příloha č. 2: Tabulkové přehledy

Příloha č. 1: Přijaté dotace vybraných obcí

Tab. 1.1. Získané dotace v roce 2015 v Kč – Veselí nad Moravou

Druh	Částka
Souhrnný dotační vztah	22 126 100
Dotace SPOD provoz	2 600 000
Dotace odborný lesní hospodář	328 442
Dotace meliorační dřeviny	53 700
MD dotace na sdílený skener pro centr. reg. voz.	36 300
Veřejnoprávní smlouvy	73 664
ORP služby sociální prevence	349 160
Projekt „Kdo jsem já a kdo jsi Ty?“	54 754
Standardizace SPOD dotace EU	1 160 964
Standardizace SPOD dotace SR	204 876
ZŠ Hutník Dalším vzděláním k rozvoji regionu - podíl SR	195 397
ZŠ Hutník Dalším vzděláním k rozvoji regionu - podíl EU	1 107 251
Doplatek dotace Naučná stezka	6 273
Dotace JmK pro SMV údržba cyklostezek	70 000
Dotace JmK Podpora rodinné politiky	20 000
Dotace JmK JSDH	100 000
Dot. ZŠ Hutník OP Zvyšování kvalifikace vzdělání – podíl EU	1 379 438
Dot. ZŠ Hutník OP Zvyšování kvalifikace vzdělání – podíl SR	243 430
Dotace MK Regenerace městské památkové zóny	182 000
Dotace MPSV výkon sociální práce	357 000
Dotace JmK oprava mostky realizace SMV	200 000
Celkem přijaté dotace	30 848 749

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet města Veselí nad Moravou za rok 2015)

Tab. 1.2. Získané dotace v roce 2015 v Kč - Kyjov

Druh	Částka
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	29 845 200
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	8 257 236
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	790 586
Neinvestiční transfery od krajů	3 942 620
Převody fondů z hospodářské činnosti	300 000
Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí	334 563
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	78 080
Investiční přijaté transfery od region rad	450 000
Celkem přijaté dotace	43 998 285

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet města Kyjova za rok 2015)

Příloha č. 2: Tabulkové přehledy

Tab. 2.1. Vývoj celkových výdajů v tis. Kč

Rok	Jihomoravský kraj	Česká republika
2007	23 903 093	294 538 411
2008	25 265 972	294 277 643
2009	26 530 677	345 082 915
2010	43 151 464	425 895 693
2011	41 753 468	406 804 707
2012	39 684 331	377 322 306
2013	40 024 296	379 408 882
2014	45 013 388	410 901 406
2015	47 737 621	425 292 008
2016	43 469 853	393 526 404

Zdroj: Vlastní zpracování (ARISweb, 2001 a Monitor, 2017)

Tab. 2.2. Vývoj výdajů na kulturu v tis. Kč

Rok	Jihomoravský kraj	Česká republika
2007	199 206	3 908 995
2008	206 372	3 335 349
2009	174 911	4 432 619
2010	2 216 847	20 898 401
2011	2 153 040	18 376 406
2012	1 913 889	17 233 523
2013	1 947 486	17 902 084
2014	2 017 262	17 880 889
2015	2 307 900	19 254 121
2016	2 329 933	17 292 119

Zdroj: Vlastní zpracování (ARISweb, 2001 a Monitor, 2017)

Tab. 2.3. Vývoj počtu obyvatel v tis. osob

Rok	ČR	JMK
2007	10 381	1 141
2008	10 468	1 147
2009	10 507	1 152
2010	10 533	1 155
2011	10 505	1 166
2012	10 516	1 169
2013	10 512	1 170
2014	10 538	1 173
2015	10 554	1 175
2016	10 579	1 179

Zdroj: Vlastní zpracování (Český statistický úřad, 2017)